

Mladinska knjiga
IZOBRAŽEVALNO ZALOŽNIŠTVO

REŠITVE NALOG

SLOVENŠČINA 9

- **SAMOSTOJNI DELOVNI ZVEZEK 2. DEL**

Prenova 2016

DELO Z NEUMETNOSTNIMI BESEDILI

Avgust 2016

5. UČNI SKLOP: POTOVANJE BREZ MEJA

UVODNA MOTIVACIJA

Po smislu, npr.:

Omenjeno trditev sem slišal/-a pri pouku, ko je učiteljica povedala, koliko pesnikov je bilo rojenih in še vedno živi v Sloveniji.

Trditev razumem tako, da Slovenci radi pišemo rimane in nerimane pesmi, sestavljamo verze in da imamo veliko pesnikov in pesnic.

Najbolj znane slovenske pesmi so: Zdravljica, O Vrba, Povodni mož, Soči ...

France Prešeren, Simon Gregorčič, Srečko Kosovel, Tone Pavček.

Da Slovenci poznamo svoje največje pesnike in najbolj znane pesmi se mi zdi pomembno, ker s tem pokažemo tudi svojo narodno pripadnost in razgledanost.

PO RILKEJEVI POTI

Opis poti

1. naloga:

Po smislu, npr.:

Pot, po kateri se sprehajajo pesniki, je zelo romantična, polna dreves, cvetja, sliši se ptičje petje.

2. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

DA NE

Pojasnilo: **Ugotovil/-a sem le to, da govori besedilo o Rilkejevi poti, toda za Rilkeja še nikoli nisem slišal/-a in sploh nisem vedel/-a, kdo je to in kje naj bi bila omenjena pot.** **ALI**

DA NE

Pojasnilo: **Da, saj je že v naslovu napisano, da bo besedilo govorilo o Rilkejevi poti.**

b-naloga:

A Da bi bralcem natančno predstavil pot, po kateri prideš do Devina.

B Da bi bralci izvedeli, kako naporna je pot do Devina.

C Da bi bralcem odsvetoval obisk Devina.

Č Da bi bralcem približal pesnika Rilkeja.

c-naloga:

Po smislu, npr.:

Besedilu je dodan zemljevid, ker **si lahko na njem ogledamo, kje poteka Rilkejeva pot/tako lažje spremljamo (omenjeno) pot od Trsta do Devina.**

Besedilu je dodana fotografija, ker **si z njeno pomočjo lažje predstavljamo, kje leži Devinski grad/kje poteka Rilkejeva pot.**

3. naloga:

Po smislu, npr.:

Ko je na poti opazoval naravo, je nenadoma dobil **navdih** za novo pesniško zbirko./Ko sem prebral knjigo sem dobil **navdih** za pisanje svoje pustolovske knjige.

Ker je voda zelo drla, je precej **proda** prišlo tudi na breg reke.

Ko smo prišli do **razcepa**, nismo vedeli, po kateri poti naj nadaljujemo pot.

Turisti so bili močno presenečeni nad **razglediščem** nad mestom.

4. naloga:

a-naloga:

Imena krajev: **Trst, Sesljan, Devin**

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Ti kraji so omenjeni zato, ker so del Rilkejeve poti, v Trstu pot začnemo, v Devinu (na gradu) jo končamo, vmes pa se peljemo skozi Sesljan.

c-naloga:

Kraji v besedilu *Po Rilkejevi poti* si sledijo **tako, kot si sledijo, če se odpravimo od Trsta proti Devinu**/v pomešanem vrstnem redu.

Po smislu, npr.:

Pojasnilo: **Kraji morajo biti predstavljeni tako, kot si sledijo, drugače bi se na poti lahko zgubili/ker le v pravilnem zaporedju pridemo do cilja/ker si bralec lažje predstavlja, kako se pride do Devinskega gradu.**

5. naloga:

a-naloga:

Imena teh krajev (Trieste – Trst, Sistiana – Sesljan, Duino – Devin) so napisana v italijanskem in slovenskem jeziku, ker so ti kraji v Italiji, vendar tam živi tudi slovenska manjšina in na tem območju sta uradna oba jezika.

b-naloga:

Po smislu, npr. pet krajev od:

Muggia – Milje, Bagnoli – Boljunec, Padriciano – Padriče, Villa Opicina – Opčine, Grignano – Grijan, San. Crose – Križ, Prosecco – Prosek, Sgonico – Zgonik, Aurisina – Nabrežina, San Giovanni – Štivan

6. naloga:

Pot začnemo v **Trstu** ter se peljemo skozi **Trst** in **Sesljan**. Vozilo pustimo na parkirišču ob **turističnem uradu** in se od tam peš odpravimo po **Rilkejevi poti./po robu apnenčastih sten**. Ko pridemo do razcepa, pot nadaljujemo proti **Devinu** ali pa se obrnemo in spustimo do **ceste**. Tam zavijemo **levo** in že po nekaj minutah prispemo do **(Devinskega) gradu/vhoda gradu**.

7. naloga:

Pot **začnemo** v Trstu in **se odpravimo** proti bližnjemu Sesljanu/Sistiani. Do tega kraja **se** lahko **peljemo** skozi Trst ali **se** gneči **izognemo** z vožnjo po obvoznici nad njim. Na koncu Sesljana ob cesti **zagledamo** odcep na levo, ob katerem **je** rjava smerna puščica z napisom Rilkejeva pot/Sentiero Rilke. Od tod **nadaljujemo** peš. Vozilo **pustimo** na urejenem parkirišču in **se odpravimo** na pot po robu od 150 do 200 metrov visokih apnenčastih sten. Ob parkirišču **je** turistični urad, kjer lahko **dobimo** vse potrebne informacije o izletih po tržaškem Krasu in Trstu.

Vsi glagoli so v **sedanjiku, 1./prvi** osebi in **množini**, saj **ta pot velja tako za pisca kot ostale popotnike, prav tako pa se dejanja ponovijo ob vsakem potovanju.**

8. naloga:

Besedilo je **objektivno**/subjektivno.

Po smislu, npr.:

Utemeljitev: **V besedilu so podatki, ki jih lahko preverimo, npr. da se iz Trsta odpravimo proti bližnjemu Sesljanu, da je ob parkirišču turistični urad, da s parkirišča vodi urejena pot po razglednem robu skoraj do Devina.**

9. naloga:

Pisec doživeto pripoveduje o tem, kako je obiskal Devin in se sprehajal po Rilkejevi poti,

zato je besedilo opis poti.

Pisec samo opisuje, kako lahko kdor koli pride do Devina in se sprehodi po Rilkejevi poti,

zato je besedilo potopis.

10. naloga:

a-naloga:

A Da bi bralcu natančno predstavil začetek poti, ki jo bo opisal.

B Da bi bralcu na zanimiv način napovedal temo, o kateri bo pisal.

C Da bi bralca seznanil z okoliščinami, v katerih je nastalo besedilo.

Č Da bi bralca opozoril, na katere podatke naj bo posebej pozoren.

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Zato, ker so tudi nekateri naši pesniki (npr. Gregorčič, Aškerc in Igo Gruden) na tej poti iskali pesniški navdih/navdih za pesnjenje/navdih za pisanje pesmi.

Pisec po mojem mnenju omenja še slovenke pesnike, ker so nam ti bolj poznani in se o njih tudi učimo pri slovenščini, medtem ko nam je Rilke nepoznan.

11. naloga:

8 Trst je konec poti.

4 Od Devina do parkirišča je speljana vzorna pot po razglednem robu.

5 Pri smerni puščici Rilkejeva pot je odcep na desno.

1 Po ogledu gradu zavijemo na desno do ceste in se na razcepu obrnemo navzgor.

6 Začetek naselja Sesljan je ob cesti proti Devinu.

2 Z razgledišča gremo nazaj po robu k cesti.

7 Po obvoznici ali skozi mesto se pripeljemo iz Sesljana do Trsta.

3 Pri cesti se obrnemo levo navzgor ali pa pot nadaljujemo navzdol do razcepa.

12. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

Ta izletna točka je zanimiva za vse, ki imajo radi sprehode ob morski obali in pri tem spoznajo še kulturno in zgodovinsko dediščino.

b-naloga:

Po smislu, npr.:

DA NE

Pojasnilo: Ker me zelo zanimajo lepote pokrajin, še posebej, če ob tem lahko spoznam še kakšne kulturne znamenitosti, rad/-a raziskujem in obiskujem gradove.

13. naloga:

Po smislu.

14. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

Besedilo A: Začetni pripetljaji na poti do Sahare/Začetki potovanja po Sahari

Besedilo B: Slavnik/Vzpetina Slavnik/Slavnik in Tumova koč

Besedilo C: Pot po Mengeško-Domžalskem polju/Pot okoli Domžal/Krožna pot

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Besedilo	Vrsta besedila	Utemeljitev
A	potopis	Avtor pripoveduje o svojih doživetjih/enkratnih dogodkih na poti po Sahari, pri tem vključuje tudi svoja mnenja in občutke.
B	opis kraja	Avtor nam opiše Slavnik (njegovo lego, višino in znamenitost – Tumovo koč).
C	opis poti	Avtor nam natančno opiše pot, ki jo lahko prehodimo kadar koli in se začne in konča v Športnem parku Domžale.

c-naloga:

Po smislu, npr.:

V 1. besedilu so glagoli v pretekliku, v 2. in 3. besedilu pa v sedanjiku. V 1. in 3. besedilu so glagoli v 1. osebi množine, v 2. besedilu pa večinoma v 3. osebi ednine. Prvo besedilo je subjektivno besedilo, 2. in 3. besedilo pa sta objektivni.

ČEPA, NAJLEPŠA SOTESKA NA KOROŠKEM

Zamejci in izseljenci

1. naloga:

Po smislu, npr.:

Slovenščina ima v mojem življenju veliko vlogo, saj je to moj materni jezik, jezik, ki sem se ga prvega naučil/-a in v njem spregovoril/-a. Uporabljam ga povsod v vsakdanjem življenju: doma, v šoli, na cesti, na treningih ... Ker je to jezik, ki ima tudi dvojino, z njim najlepše izrazim svojo ljubezen, je zelo poetičen jezik, ena od slabosti pa je, ker je zelo težak (jezik) za učenje in ima veliko slovničnih pravil.

2. naloga:

a-naloga:

- Pripovedovalka v oddaji je zamejska učiteljica/televizijska novinarka/ bralka dnevnih novic na TV-ju.
- Oddaja govori o tem, kako se pride v Čepo(, ki je najlepša soteska na Koroškem)/govori o poti do Čepe.
- Oddaja ima en del/dva dela/tri dele.
- Po smislu, npr.:
Zame je bilo vse, kar je bilo povedanega o Čepi novo, ker še nisem slišal/-a o tej soteski.

b-naloga:

- Ime soteske je zapisano v nemškem jeziku.

- Slovenci se v te kraje niso priselili iz Slovenije.
- Gostilna se imenuje Dajčpeter, ker je lastnik Nemeč.
- Po novinarkinem mnenju so razmere za Slovence/slovenščino na avstrijskem Koroškem slabe/.
- Odnos »matičnih« Slovencev do teh krajev po njenem mnenju ni najboljši/se slabo zanimajo.

c-naloga:

A Samo v nemščini, saj je soteska v Avstriji.

B Samo v slovenščini, saj tu živi slovenska narodna manjšina.

V slovenščini in nemščini, saj na tem območju živi ob Avstrijih tudi slovenska narodna manjšina.

3. naloga:

- Č** plebiscit (ljudsko glasovanje na kakem ozemlju o pripojitvi tega določeni državi)
C tradicija (kar se je ustalilo v življenju kake skupnosti s prenašanjem iz roda v rod, izročilo)
F soteska (ožja rečna dolina z zelo strmimi, deloma skalnatimi pobočji)
A tolmač (kdor se poklicno ukvarja z neposrednim ustnim prevajanjem pogovorov)
B vintgar (zelo ozka rečna dolina s strmimi pobočji)

4. naloga:

odhod od doma – prestop državne meje (**slovensko-avstrijska meja/Ljubelj**); parkirišče za **sotesko Čepa/Tschepaschluch**; spust **do Zlatega studenčka** na 600 m; nezahtevna pot do sotočja **Borovnice in Žabnice**; levo po 30 minutah pri **gostilni Dajčpeter**; na **desno** po 30 minutah pod Hudičevim mostom in pri **slapu Sopotniški šum**; naprej proti **Podnu**

5. naloga:

Po smislu, npr.:

DA NE

Pojasnilo: **Novinarka je natančno opisala, kako se pride v Čepo, kje moramo zaviti, koliko časa oz. kako dolgo bomo hodili.**

6. naloga:

Po smislu, npr.:

- Govorec: **popolnoma uspešen**/delno uspešen/neuspešen

Razlog: Poslušalcu sem dal tista navodila, ki jih je potreboval, da je uspešno prišel do cilja.

Poslušalec: **popolnoma uspešen**/delno uspešen/neuspešen

Razlog: Govorec mi je dal natančna navodila, tako da sem brez težav zarisal pot od Ljubelja do Podna.

7. naloga:

Po smislu, npr.:

Razlogi ZA

Ker bi se rad ogledal/-a lepote soteske.

Ker pot ni tako zahtevna.

Razlogi PROTI

Ker ne maram hoditi po razgibanem terenu.

Ker me narava in njene lepote sploh ne zanimajo.

8. naloga (ustno):

Po smislu, npr.:

- (Potoval/-a sem) v Italiji, Avstrijo, na Hrvaško.
- (Obiskal/-a sem Trst, Celovec, Dunaj, Split, Pag.
- V Trstu sem se lahko sporazumeval/-a v slovenščini, v Celovcu ponekod, na Dunaju, v Splitu, na Pagu pa ne.

- V Trstu je večina razumela slovenščino, v Celovci nekateri, medtem ko na Dunaju, v Splitu in na Pagu niso razumeli slovenščine.

9. naloga:

b, c-naloga:

10. naloga:

a-naloga:

Na primer:

- A Ker je Slovenija kot njihova matična država dovolj močna, da je to dosegla.
- B Ker na tem ozemlju že od nekdaj živijo in je del slovenskega narodnega prostora.
- C Ker imajo vsi tujci, ki živijo v drugi državi, pravico do rabe svojega jezika.
- Č Ker jim to zagotavlja zakonodaja Evropske unije.

b-naloga:

✓ Na dvojezičnem območju lahko uradujejo in poslujejo v slovenščini.

Predstavniki manjšine so državljani Republike Slovenije, čeprav živijo v drugi državi.

✓ Na dvojezičnem območju so dvojezični javni napisi.

✓ Slovenščino lahko uporabljajo na javnih prostorih in v medijih.

Ni se jim treba naučiti jezika večinskega prebivalstva.

Po vsej državi lahko uradujejo in poslujejo tudi v svojem maternem jeziku.

c-naloga:

A Povsod, kjer živi en sam predstavnik narodne manjšine.

B Samo v manjših krajih, kjer živijo Slovenci, v mestih pa ne.

C Kjer je delež slovenskega prebivalstva dovolj velik.

Č Samo v krajih, kjer se s tem strinjajo tudi pripadniki večinskega naroda.

11. naloga (ustno):

Po smislu, npr.:

- Doma se naučim pogovorne slovenščine, v družinskem krogu lahko tudi narečja, v šoli pa se učim knjižni zborni jezik.
- Da, vedno se dovolj dobro sporazumevam v »domači« slovenščini.
- Učitelj/učiteljica slovenščine, vzgojitelj/vzgojiteljica v vrtcu, poslanec v parlamentu, pisatelj/pisateljica slovenskih knjig, prevajalec/prevajalka.
- Če narodne manjšine, ne bi imele šol s slovenskim učnim jezikom, bi slovenski jezik pri njih sčasoma zamrl/izginil.

12. naloga:

Po smislu, npr.:

DA NE

Slovenci, ki živijo v Argentini, Nemčiji, ZDA niso pripadniki slovenske manjšine, ampak so se v te države preselili iz različnih razlogov.

13. naloga:

Že v 19. stoletju.

B Po 1. svetovni vojni.

C Po 2. svetovni vojni.

14. naloga:

Po smislu, npr. trije razlogi od:

Ljudje so se izseljevali, ker

- a) **so upali, da bodo v drugi državi boljše in lepše živeli/šli so s trebuhom za kruhom.**
- b) **so zaradi suše/poplav izgubljali pridelke in jim je začelo primanjkovati hrane/so bile gospodarske razmere doma zelo težke.**
- c) **jih je v to državo povabil kakšen sorodnik/so v tej državi že imeli sorodnike.**
- č) **so se bali tedanje oblasti/policije, vojske.**

15. naloga:

V zasebnih pogovorih z drugimi Slovenci./V javnem življenju./Pri poslovanju in uradovanju./
V službi./**V družini./Pri branju knjig, časopisov.**

16. naloga:

Po smislu, npr.:

Zamejci: z **raznimi kulturnimi dogodki, izmenjavo učencev z obeh strani meje, z obiski matične domovine, branjem leposlovja**

Izseljenci: s **srečanji z domačimi ansambli iz domovine, pevci, z igralci, medsebojnim druženjem, s praznovanji**

17. naloga:

a-naloga:

Po smislu.

KRAJ, KJER POZABIŠ NA ČAS

Priredno zložena poved

1. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

Besedilo *Od Devina do Sesljana* ni opis poti, saj pisec pripoveduje o doživetjih prijateljev na poti od Devina do Sesljana, je subjektivno, saj je avtor v besedilo vključil veliko mnenj in občutkov, prav tako pa so glagoli v pretekliku.

b-naloga:

A Obe besedili sta bili objavljeni na spletni strani.

C Obe besedili imata istega avtorja.

B Obe besedili imata enako temo.

Č Obe besedili imata enak naslov.

c-naloga:

Iz besedila izvem,

2 da je Bela dama skala, v katero se je spremenila umrla ženska.

2 da se z Rilkejeve poti vidijo trije gradovi.

1 da lahko pustiš avto ali na parkirišču ali ob cesti.

2 da pot lahko prehodimo v 20 minutah.

1 da je kraj navdihnil ljudskega pesnika za pesem Lepa Vida.

2 da je ob poti veliko cvetja in drugega zelenja.

č-naloga:

Po smislu, npr. en podatek od:

V obeh besedilih bralec izve o zanimivi poti, ki se strmo dviga nad morjem.

V obeh besedilih so omenjeni kraji Trst, Devin in Sesljan.

V obeh besedilih so omenjeni slovenski pesniki Gregorčič, Aškerc in Igo gruden.

V obeh besedilih je pojasnjeno, po kom je dobila pot ime.

V obeh besedilih je avtor omenil devinski grad.

2. naloga:

a-naloga:

V Devinu se po navadi začneja/**končuje Rilkejeva pot**, zato je v opisu poti po navadi omenjen v prvem/**zadnjem** delu besedila.

V pripovedi o izletu so popotniki v Devinu pot **začeli**/končali, zato pisec o njem pripoveduje v **prvem**/zadnjem delu besedila.

b-naloga:

Do slovensko-italijanske meje smo med klepetom komaj opazili, da se vozimo. **Na italijanski strani meje pa smo pozorno sledili napisom Devin. V tem očarljivem obmorskem kraju se je namreč začel naš »pohod«.** Za izhodišče smo si izbrali trg pred vhodom v Devinski grad, zato smo avto pustili na bližnjem parkirišču.

c-naloga:

- Po drugem stavku se lahko vprašam z delom prvega v **prvi**/drugi povedi.

- Drugi stavek v povedi *Do slovensko italijanske meje smo med klepetom komaj opazili, da se vozimo.* **dopolnjuje povedek prvega stavka,** zato se po njem ne moremo vprašati z delom prvega stavka

Do slovensko italijanske meje smo med klepetom komaj opazili, da se vozimo. dopolnjuje celoten, prvi stavek,

zato se po njem lahko vprašamo z vprašalnico in s povedkom prvega stavka.

3. naloga:

a-naloga:

Za izhodišče smo si izbrali trg pred vhodom v Devinski grad. Avto smo pustili na bližnjem parkirišču.

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Pisec bi lahko uporabil **enostavčni povedi**/ne bi mogel uporabiti enostavčnih povedi namesto dvostavčne, saj **bi pomen tega, kar je želel povedati pisec ostal nespremenjen/se vsebina povedanega ne bi spremenila.**

4. naloga:

- A Obe povedi sta podredno zloženi, saj je en stavek glavni in drugi od njega odvisen.
- B Obe povedi sta priredno zloženi, saj sta oba stavka glavna in bi ju lahko preoblikovali v enostavčni povedi.
- C Prva poved je priredno zložena, druga pa podredno.

Č Prva poved je podredno zložena, druga pa priredno.

5. naloga:

- A Na trgu smo se obrnili proti Trstu in se po pločniku sprehodili do napisa Rilkejeva pot.**
- B Ta je dobila ime po avstrijskem pesniku Rilkeju, ki je v letih 1911–1912 občasno živel na tukajšnjem gradu.
- C Prav on je skupaj z Gregorčičem, Aškercem in Igom Grudnom prepričal tudi »leni« del naše odprave, da vendarle nekoliko pretegne noge.

6. naloga:

a-naloga:

naravni rezervat (Devinskih sten)/Devinski grad   razvaline starega gradu   Bela dama

b-naloga:

1.	Rahlo vznemirjeni pred svojim »planinskim podvigom« smo stopili v naravni rezervat Devinskih sten	1
2.	Že na začetku nas je prevzel pogled na Devinski grad in na morje pred nami in pod nami, zato smo se polni energije odpravili proti Sesljanskemu zalivu	2
3.	Po samo nekaj korakih na skalnem pomolu smo opazili ne samo razvaline starega gradu, ampak nas je ob vznožju ruševine pozdravila tudi Bela dama.	2
4.	Naša »enciklopedija« Irena nam je hitro pojasnila, da je podoba dame v beli skali povezana z legendo o ljubosumnem možu.	2
5.	Ta naj bi namreč graščakinjo Esterino da Portole pahnil skozi okno v morje.	1
6.	Ko je padla na bele skale, je okamnela.	2

c-naloga:

- 4 Kaj je pojasnila?
- 6 Kdaj je okamnela?

7. naloga:

Pot od tod naprej je bila celo za nas nezahtevna, vendar smo zanjo namesto 20 minut porabili celo dopoldne. Nismo hiteli, temveč smo si vzeli dovolj časa za opazovanje vsega zanimivega. Zdelo se nam je, da so kot nalašč za nas vzdolž celotne poti na razglednih krajih postavljene klopce. Z njih smo občudovali cvetoče lovorjeve grme ali spremljali let galebov. **Ti so se vratolomno spuščali ob stenah.**

Našo pozornost so pritegnili plezalci v steni in barke na morju, Tržaški zaliv in grad Miramare. Še posebej pa nas je očarala naravna votlina z »oknom« in »balkonom«, obrnjenima na morje. Ali v njej spi zakleta grofična ali pa je le varno zatočišče za divje živali?

8. naloga:

a-naloga:

Povedi so podredno/**priredno** zložene, saj **sta stavka v vsaki povedi enakovredna./saj se po drugem stavku ne moremo vprašati s povedkom prvega stavka/saj stavka lahko uporabimo kot samostojna/kot enostavčni povedi.**

b-naloga:

- Že na začetku nas je prevzel pogled na Devinski grad in na morje pred nami in pod nami, **zato** smo se polni energije odpravili proti Sesljanskemu zalivu.
Povezuje dejanji; drugo dejanje je posledica prvega.
- Po samo nekaj korakih na skalnem pomolu smo opazili **ne samo** razvaline starega gradu, **ampak** nas je ob vznožju ruševine pozdravila **tudi** Bela dama.
Povezuje dejanji, ki sta potekali sočasno ali eno za drugim, vendar drugi dogodek presega prvega.
- Na začetku se pešpot vzpenja, **a** že po petih minutah smo dosegli vrh.
Povezuje dejanji, ki sta si nasprotni oz. si nasprotujeta.
- Vsi smo bili nekoliko zadihani, **torej** smo res pravi »športniki«.
Povezuje dejanji; dejstvo ali dokaz, predstavljen v prvem stavku, je v drugem stavku izražen s trditvijo oz. sklepom.
- Na vrhu smo zavili levo **in** od tod nas je po vsej poti spremljal pogled na Devinske stene.
Povezuje dejanji, ki sta se zgodili drugo za drugim.
- Zdele so se nam kar malo strašljive, **saj** so se kakšnih 60–70 metrov pod nami navpično dvigale iz morja.
Povezuje dejanji; trditev, izražena v prvem stavku, je pojasnjena oz. dokazana v drugem stavku.
- Najraje bi se kar obrnili **in** se tudi na izhodišče poti vrnili peš.
Povezuje dejanji, ki sta se zgodili drugo za drugim.

9. naloga:

a-naloga:

Besedilo govori **o Jurčičevi poti**. Namenjeno je **pohodnikom/izletnikom/družinam z otroki/vsem, ki radi hodijo**, saj je bilo objavljeno **v reviji Izleti/v Izletih**. Bralci v njem izvedo, **kje poteka Jurčičeva pot**, kako **dolga je Jurčičeva pot**, katere **kraje in zanimivosti spoznamo na poti** in komu **je pot namenjena/je priporočajo**. Torej je **opis poti**.

b-naloga:

- 12-kilometrski pot je nezahtevna, saj ima le okoli 300 metrov višinske razlike.
- Pot se začne v Višnji Gori ter pelje skozi Pristavo, Zavrtače, Polževo, Male Vrhe, Leščevje in Osilico do Muljave.
- Vodi mimo kmečkih hiš in razvalin gradov, zato je polna spominov na junake iz Desetega brata.
- Primerna je tudi za družine z otroki, saj jim starši lahko krajšajo pot s pripovedovanjem Jurčičevih otroških in mladinskih zgodb.
- Med pogovorom o Juriju Kozjaku lahko prehodijo le prvo polovico poti od Višnje Gore do Polževega ali se odločijo za drugo polovico poti ob zgodbi o Juriju Kozjaku.
- Od aprila 2012 je ob poti mogoče iskati 25 geozakladov, torej za geološke družine pomeni še dodaten izziv.
- Pot drugače prehodimo v slabih treh urah, toda z iskanjem zakladov se podaljša na debelih sedem ur.

c-naloga:

Jurčičeva pot je primerna izletniška točka za konec tedna. 12-kilometrski pot je nezahtevna, saj ima le okoli 300 metrov višinske razlike.

Pot se začne v Višnji Gori ter pelje skozi Pristavo Zavrtače, Polževo, Male Vrhe, Leščevje in Osilico do Muljave. Vodi mimo kmečkih hiš in razvalin gradov, zato je polna spominov na junake iz Desetega brata. Primerna je tudi za družine z otroki, saj jim starši lahko krajšajo pot s pripovedovanjem Jurčičevih otroških in mladinskih zgodb. Med pogovorom o Juriju Kozjaku lahko prehodijo le prvo polovico poti od Višnje Gore do Polževega ali se odločijo za drugo polovico poti ob zgodbi o Juriju Kozjaku.

Od aprila 2012 je ob poti mogoče iskati 25 geozakladov (več o igri Geocaching poišči na spletu), torej za geološke družine pomeni še dodaten izziv. Pot drugače prehodimo v slabih treh urah, toda z iskanjem zakladov se podaljša na debelih sedem ur.

č-naloga:

Po smislu, npr.:

Ustreznejše in razumljivejše se mi zdi prvo besedilo, saj so povedi večinoma enostavne in tako tudi razumljivejše za slabše bralce.

ALI

Ustreznejše in razumljivejše se mi zdi preoblikovano besedilo, ker so uporabljena različna razmerja, s katerimi je besedilo natančnejše.

CILJ NE POMENI VEDNO KONCA POTI

Vežalno razmerje

1. naloga: /

2. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.

Dario Cortesa je napisal besedilo in bil tudi eden od udeležencev, ki so prekolesarili omenjeno pot./kot pisec in kolesar, ki je prevozil to pot.

b-naloga:

Da, bila je krožna pot, saj se je začela in končala v Matavunu.

c-naloga:

Udeleženci so prišli na konec poti brez večjih težav, ker je bila pot zelo dobro označena.

č-naloga:

Po smislu, npr.:

V izhodiščnem besedilu je predstavljena kolesarska pot, saj je bila pri stebričku oznaka omenjene kolesarske poti, udeleženci so zavili ostro desno in se nato po gozdni poti spustili v Dane pri Divači/saj to sklepam po tem, da so po kolesarjenju pešočili na poravnani vrh Ajdovščine.

3. naloga:

a-naloga:

Povedi v vsaki dvojici imata enak pomen.

b-naloga:

A Da so se hkrati zapeljali v Matavun in pustili vozilo na parkirišču.

B Da so se najprej zapeljali v Matavun, šele potem so pustili vozilo na parkirišču.

c-naloga:

A Da sta počitek in opazovanje okolice potekala hkrati.

B Da so se najprej spočili, šele potem so začeli opazovati okolico.

č-naloga:

v prvi – v drugi – **v tretji** – v četrti povedi

4. naloga:

Potem ko smo se zapeljali v Matavun, **smo pustili vozilo na parkirišču pri Škocjanskih jamah.**

Po smislu, npr. (ustno):

Piscu se zdi pomembnejši dogodek, o katerem pripoveduje glavni stavek, saj pove, kaj so storili potem, ko so zapeljali v Matavun.

5. naloga:

DA NE

Pojasnilo: V omenjeni povedi sta oba dogodka enakovredna, saj sta se dogajala sočasno.

6. naloga:

Druga/2. poved.

(veznik) in

7. naloga:

A Povežemo glavni in odvisni stavek.

C Povežemo stavka v posledično razmerje.

B Povežemo dva enakovredna stavka.

Č Povežemo stavka v namerno razmerje.

8. naloga:

Privoščili smo si kratek počitek ter občudovali okolico.

Privoščili smo si kratek počitek pa občudovali okolico.

- Pomen povedi se ni spremenil, saj imata veznika *ter*, *pa* enako vlogo kot veznik *in*, in sicer, da povežeta dve dejanji/dva stavka med seboj.

9. naloga:

Po smislu, npr.:

Veznik *ter* se po navadi uporablja takrat, ko je v povedi že uporabljen veznik *in*, tako se izognemo ponavljanju, veznik *pa* pa uporabljamo bolj v pogovornem jeziku.

10. naloga:

vezalno razmerje

11. naloga:

DA NE

12. naloga:

Na trgu smo se obrnili proti Trstu in se po pločniku sprehodili do napisa *Rilkejeve pot*.

Na vrhu smo zavili na levo in od tod nas je po vsej poti spremljal pogled na Devinske stene.

Najraje bi se kar obrnili in se tudi na izhodišče poti vrnili peš.

a-naloga:

Po smislu, npr.:

DA NE

Utemeljitev: Vse tri povedi povezujejo dejanji, ki potekata druga za drugo, saj se najprej zgodi dejnje v 1. stavku, nato pa še v 2. stavku/saj bi se v 1. povedi najprej obrnili proti Trstu in se nato sprehodili do napisa, v 2. povedi bi najprej zavili na levo in šele potem bi imeli po vsej poti pogled na Devinske stene, v 3. povedi, pa bi se morali najprej obrniti in se šele nato vrniti na izhodišče poti.

13. naloga:

V krožišču zavijemo levo in kolesarimo po robu cestišča prometne ceste.

Nekaj časa se vozimo naravnost in nato v križišču zapeljemo desno proti Kopru.

Kmalu pridemo do koprskega obzidja in malo naprej zagledamo plažo.

Vozimo se skozi stari center Kopra in pred tržnico zavijemo desno tik ob morju.

Priključimo se na kolesarsko pot D-8: Parenzana in ji sledimo vse do Izole.

14. naloga:

Po ogledu Vajsovega mlina nas pot popelje mimo Remičevega mlina. ~~Po ogledu Vajsovega mlina prečkamo travnik.~~

Po ogledu Vajsovega mlina nas pot popelje mimo Remičevega mlina in nato prečkamo travnik.

Mlinarjeva pot je dolga 10 km. ~~Mlinarjeva pot~~ je primerna za vse starostne skupine.

Mlinarjeva pot je dolga 10 km in je primerna za vse starostne skupine.

Na informativni tabli vidimo sliko mlina in njegov opis. ~~Na informativni tabli~~ si lahko ogledamo pesmico z notami.

Na informativni tabli vidimo sliko mlina in njegov opis ter si lahko ogledamo pesmico z notami.

Na drugi strani potoka stojita Hrvatov mlin in žaga. ~~Na drugi strani potoka~~ vidimo tudi tablo s fotografijo in opisom mlina.

Na drugi strani potoka stojita Hrvatov mlin in žaga ter vidimo tudi tablo s fotografijo in opisom mlina.

Videli smo veliko mlinov. ~~Veliko mlinov~~ smo tudi slišali.

Videli smo veliko mlinov pa tudi slišali smo jih.

15. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

Nekatere starše je pri opisu poti verjetno zmotilo, da so učenci pri opisovanju poti prevečkrat uporabili veznik in, zato je bilo tudi pripovedovanje malo dolgočasno.

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Pot začnemo v Logatcu, kjer je v središču tudi velika kolesarska trgovina. Ko za stavbo pošte zavijemo levo, sledimo makadamski cesti v gozd. Vzpon ni hud. Na križišču enakovrednih poti se držimo desne in pri naslednjem razcepu gremo spet desno ter pri tretjem skrenemo levo. Od tu se držimo leve in skozi gozd nas makadam vodi do vasi Grčarevec. Na glavni cesti smo le deset metrov. Izberemo panoramsko pot okoli Planinskega polja in kolovoz nas pelje do nogometnega igrišča. Potem ko pot nadaljujemo po utrjeni pešpoti, gremo mimo nogometnega igrišča ob križišču za Laze. Ko hodimo proti stenam, je pred nami požiralnik, kjer lahko zagledamo tudi jamo v skalnih stenah. Nato lahko nadaljujemo pot po bližnjici do Laz. Tam lahko vstopimo v keramično delavnico in obiščemo vaški muzej. Potem ko si ogledamo galerijo, nadaljujemo pot.

MESTO Z NAJVIŠJIM DIMNIKOM NA SVETU

Ločno razmerje

1. naloga: /

2. naloga:

Celotno besedilo, ki sem ga prebral/-a, je opis poti.

(Opis poti je samo prvi del besedila, v 2. delu pa spoznavamo znamenitosti mesta Trbovlje, kar sodi v opis kraja.)

Do Trbovelj pridemo po avtocesti.

(Do Trbovelj pridemo po regionalni cesti.)

✓ **Tone Seliškar je izdal pesniško zbirko Trbovlje.**

✓ **Delavski dom je namenjen različnim dejavnostim.**

V Zasavskem muzeju Trbovlje si lahko ogledamo likovni razstavi, postavljeni le za kratek čas.

(V Zasavskem muzeju Trbovlje si lahko ogledamo stalni likovni razstavi.)

✓ **Ogledamo si lahko stanovanje rudarjev, ki je skoraj takšno, kot je bilo nekoč.**

3. naloga:

Po smislu, npr.:

Da, Trbovlje so športni kraj, saj imajo veliko športnih objektov, igrišč in tekmovališč za različne športne discipline.

4. naloga:

Popotnik nima nobenih težav, ker lahko v Trbovljah tudi prenoči(, in sicer se lahko odloči za Mladinski hotel Trbovlje ali pa prenoči pri kakšnem zasebnem ponudniku).

5. naloga:

a-naloga:

A Najprej se ustavimo pri najvišjem dimniku v Evropi, nato pa gremo v knjižnico.

Lahko se ustavimo pri najvišjem dimniku v Evropi, lahko pa gremo v knjižnico.

C Hkrati se ustavimo pri najvišjem dimniku v Evropi in knjižnici.

b-naloga:

Lahko si ogledamo stalni likovni zbirki, lahko pa obiščemo občasno razstavo.

B Hkrati si ogledamo stalni likovni zbirki in občasno razstavo.

C Najprej si ogledamo stalni likovni razstavi, nato pa še obiščemo občasno zbirko.

c-naloga:

A Hkrati prenočimo v Mladinskem hotelu Trbovlje in pri zasebnem ponudniku.

B Najprej prenočimo v Mladinskem hotelu Trbovlje, potem pa prenočišče poiščemo pri zasebnem ponudniku.

Lahko prenočimo v Mladinskem hotelu Trbovlje, lahko pa si prenočišče poiščemo pri zasebnem ponudniku.

č-naloga:

A O dejanjih, možnostih, ki se dogajata hkrati.

B O dejanjih, možnostih, ki se dogajata drug/-a za drugim.

O možnostih, med katerima moramo izbirati.

d-naloga:

A Vezalno razmerje.   C Pogojno razmerje.

Ločno razmerje.   Č Posledično razmerje.

e-naloga:

(Vezniki so) ali, ali pa, ali–ali.

f-naloga:

(V ločnem razmerju med deli povedi) ni vejice.

6. naloga:

Na primer:

Do cerkve lahko pridemo po kolovozu **ali pa** se vzhajemo po strmi stezi.

Pohodnik gre lahko v Migolsko Goro **ali pa** se vzhajemo po daljši poti na Selsko Goro.

Do Pustolovskega parka Bled se lahko odpravimo **ali** po Riklijevi poti **ali** se peljemo s sedežnico.

Od tu lahko nadaljujemo pot po gozdu **ali** zavijemo desno po cesti.

Kolesarimo lahko do vrha Sabotina **ali** se na ovinku pod karavlo podamo na povezovalno pot z Italijansko potjo.

Odločimo se lahko za približno 25 kilometrov dolgo krožno pot okoli jezera **ali pa** se po želji lahko kadarkoli med potjo vrnemo na izhodišče.

7. naloga:

Po smislu, npr.:

V Piranu se lahko ustavimo na Tartinijevem trgu **ali pa gremo na ogled Pomorskega muzeja.**

V Ljubljani gremo na Tromostovje **ali se s tirno vzpenjačo peljemo na Ljubljanski grad.**

V Mariboru si lahko ogledamo vinsko trto **ali pa obiščemo stadion Ljudski vrt.**

Na Bledu se lahko **ali do otoka peljemo s pletno ali si v eni od restavracij posladkamo s kremno rezino.**

Na Ptujju se sprehodimo po starem mestnem jedru **ali si ogledamo sprevod kurentov.**

8. naloga:

Po smislu, npr.:

- 1. možnost: mimo Spodnjega Brnika/Vodic/Valburge

- 2. možnost: skozi Medvode

Iz Kranja lahko pridemo v Zbilje mimo Spodnjega Brnika/Vodic/Valburge ali pa se peljemo skozi Medvode.

- 1. možnost: mimo Ribnice/Topolca

- 2. možnost: mimo Knežaka/Šembij

Iz Ilirske Bistrice lahko pridemo v Pivko mimo Ribnice/Topolca ali pa se peljemo mimo Knežaka/Šembij.

- 1. možnost: mimo Šentjanža pri Dravogradu/Dobrij

- 2. možnost: mimo Starega trga/Kotelj

Iz Slovenj Gradca lahko pridemo na Ravne na Koroškem mimo Šentjanža pri Dravogradu/Dobrij ali pa se peljemo mimo Starega trga/Kotelj.

- 1. možnost: mimo Spodnje Račice/Šentjanža/Radmirja

- 2. možnost: mimo Nazarij/Šmartna ob Dreti/Bočne

Iz Gornjega Gradu do Mozirja lahko pridemo mimo Spodnje Račice/Šentjanža/Radmirja ali pa se peljemo mimo Nazarij/Šmartnega ob Dreti/Bočne.

VTISI S PEŠPOTI

Protivno razmerje

1. naloga: /

2. naloga:

Po smislu, npr.:

Učenci imajo večinoma pozitivne vtise o poti, saj so bili s potjo zadovoljni, ker so na njej marsikaj novega slišali in videli, zanimivo pa jim je bilo tudi večerno druženje.

3. naloga:

Po smislu, npr.:

Vreme: **Imeli so zelo spremenljivo vreme, saj so hodili tako v dežju in megli kot v vročini/dva dni je deževalo, potem pa so imeli sončno, vroče vreme.**

Zahtevnost poti: **Za Teo je bila pot zelo zahtevna, Grega pa z njo ni imel nobenih težav, ostali pa o zahtevnosti poti niso povedali ničesar.**

Vzdušje med pohodniki: **Bilo je zelo dobro, še posebej zvečer(, ko jim je Jure pripovedoval šale).**

Poučnost poti: **Na poti so od vodiča zvedeli marsikaj o naravnih in kulturnih znamenitostih.**

4. naloga:

Po smislu, npr.:

Pozitivne in negativne vtise je imel Primož. Ni mu bila všeč sama pot, prav tako mu ni bila všeč razlaga vodiča o znamenitostih na poti, zato ga ni niti poslušal, zelo všeč pa mu je bilo večerno druženje s sošolci.

5. naloga:

a-naloga:

Iz vseh povedi izvemo,

A da se je drugi dogodek zgodil za prvim dogodkom.

B da sta se oba dogodka zgodila sočasno.

C da je drugi dogodek v nasprotju s prvim oz. da je izjema.

Č da se bo uresničil le drugi dogodek, prvi pa ne.

D da je drugi dogodek posledica prvega.

Dogodka v povedih sta torej v časovnem/vzročnem/vezalnem/**protivnem**/ločnem/posledičnem razmerju.

b-naloga:

	Izpis veznika	Drugi ustrezeni veznik
1. poved (<i>Vsi so bili nad mojim ...</i>)	le	samo
2. poved (<i>Naša pot je potekala v vročini, ...</i>)	toda	a/vendar/pa/ali
3. poved (<i>se preveč družila z njimi, ...</i>)	temveč	ampak/marveč

6. naloga: /

7. naloga:

Na začetku se sicer pešpot vzpenja, a že po petih minutah smo dosegli vrh.

Vsi smo želeli čim prej nadaljevati pot, samo Irena je nepremično opazovala Devinske stene.

Pot od tod naprej je bila celo za nas nezahtevna, vendar smo zanjo namesto 20 minut porabili celo popoldne.

Nismo hiteli, temveč smo si vzeli dovolj prostega časa za opazovanje vsega zanimivega.

8. naloga:

Po smislu, npr.:

Dedek me je v nedeljo povabil na Krpanovo pot, a **nad njegovim povabilom nisem bil ravno navdušen.**

Večina popotnikov krajšo pot prehodi v štirih urah, samo **midva z dedkom sva za to pot porabila pet ur.**

Pot ni bila povsod označena, **ampak sva jo s pomočjo zemljevida vseeno uspešno prehodila.**

Bal sem se, da bo to čisto navaden, dolgočasen pohod, **vendar sem bil nad potjo kasneje presenečen.**

Sama hoja ni bila prav nič zanimiva, **toda na poti sem videl marsikatero naravno in kulturno znamenitost.**

Dramatizacija Martina Krpana na koncu poti se mi ni zdela slaba, **temveč je bila zelo humorna in zaigrana profesionalno.**

9. naloga:

a-naloga:

Zgodovina me zelo zanima, **a** še nikoli nisem šla po poti grajske gospode.

Na pot smo se hoteli odpraviti s kolesom, **a** je odsek na Molniku izjemno zahteven.

Na nogah sem imela pohodno obutev, **le** palice sem pozabila doma.

Pot ni bila zahtevna, **a** je bila razgibana, večinoma po gozdu, delno po asfaltu in makadamu.

Na poti proti Erženu nismo hodili po ravnem, **temveč** smo se strmo spustili mimo nekdanje Srednje vasi na Lavrico.

Pohodniki so se po navadi ustavili pri domačiji, tokrat **pa** je bilo drugače.

Pot bi lahko prehodili tudi z vodnikom, **le** pravočasno bi se morali prijaviti.

Sestra ni šla z mano, **temveč** se je raje odločila za nakupovanje.

Po navadi sem jezna nanjo, v soboto **pa** sem tudi brez nje uživala na poti sedanosti in preteklosti.

b-naloga: /

c-naloga:

Na primer:

Lina: »Levstikovo pot sem prehodila že petkrat, **a/toda** po južni trasi sem šla prvič.«

Luka: »Martuljkov slap ni bil najlepše viden na plezalni poti, **ampak** pri prečkanju potoka smo ga opazovali v vsej njegovi lepoti.«

Pia: »Turkizna voda Mostnica je z zanimivo skalno obliko, tolmoni in koriti kar vabila h kopanju, **toda/a/ampak** voda je bila tudi v poletnem času za to premrzla.«

Matej: »Aškerčevo pot smo v večini zaključili v Rimskih Toplicah, **le/samo** nekateri pa so pot nadaljevali še do Aškerčevega rojstnega kraja Globoko.«

USTVARJALNI IZZIV

Po smislu.

6. UČNI SKLOP: LUDJE OCENJUJEJO, KAR POZNAJO

UVODNA MOTIVACIJA

Po smislu.

1. naloga (ustno):

Po smislu, npr.:

V roke sem vzel/-a jezikovni priročnik Razvezani jezik, ki me je presenetila, saj sem z njegovo pomočjo lahko ponovil/-a vso jezikovno snov in besedilne vrste, ki smo jih pri slovenščini pisal naslednji teden.

2. naloga: /

3. naloga:

Besedilo je bilo objavljeno v časopisu/na spletnih straneh/po televiziji/v knjigi.

Izhodiščno besedilo in predstavljena knjiga imata isti naslov/nimata istega naslova.

Pisec besedila se je/se ni podpisal pod besedilo. (Avtor je zapisan pred naslovom.)

Besedilo je namenjeno vsem, ki jih zanima smučanje/samo tistim, ki se želijo naučiti smučanja/samo poklicnim smučarjem.

4. naloga:

Slovar je napisal Aleš Guček s sodelavci.

DA NE

Slovar je izšel takoj po objavi izhodiščnega besedila.

DA NE

Slovar je izdala Smučarska zveza Slovenije ob pomoči ZRC SAZU.

DA NE

Ljudmila Bokal je slovar likovno opremila.

DA NE

5. naloga:

Po smislu, npr.:

Avtorji slovarja so strokovnjaki, ki se spoznajo na smučanje/so povezani s smučanjem in jezikoslovci, ki so poskrbeli za jezikovno plat slovarja.

6. naloga:

✓ **O bralcih, ki jim je slovar posebej namenjen.**

O značilnostih besedilne vrste, v katero spada slovar.

✓ **O pestrosti in živosti jezika, ki so ga uporabili pisci.**

O podobnih slovarjih drugje po svetu.

O tem, v katero besedilno vrsto uvrščamo slovar.

✓ **O tem, kako je slovar zgrajen in kaj vse je vanj vključeno.**

O dosedanjem življenju in delu avtorjev slovarja.

✓ **O natančnosti in ustreznosti piscev pri izbiri besed/vsebine.**

✓ **O slikovnem gradivu, ki spremlja besedilo.**

7. naloga:

Po smislu, npr. dva poklica od:

novinarjem

učiteljem športa

trenerjem

smučarskim učiteljem

8. naloga:

Trditev	Podatek, ki trditev potrjuje.
---------	-------------------------------

Slovar je namenjen širokemu krogu bralcev.	Uporabljajo ga lahko strokovnjaki, športniki, študenti, ljubiteljski smučarji, novinarji.
Tako obsežnega slovarja smučarskih izrazov nimajo nikjer drugje.	To ni le prvi športni slovar v Sloveniji, temveč tudi najboljšejši slovar s področja smučanja na svetu.
Avtorji so vanj vključili vse izraze, ki so povezani s smučanjem.	Bralec v slovarju najde vse izraze, povezane s smučanjem, tehniko smučanja in smučarsko opremo.
V njem je veliko slikovnega gradiva.	V njem je več kot 150 fotografij, slik in skic.

9. naloga:

a-naloga:

v angleščini/angleškem jeziku v nemščini/nemškem jeziku

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Poleg slovenskih izrazov so navedeni tudi tuji izrazi zato, ker je to edini tak slovar na svetu in ga uporabljajo tudi strokovnjaki, smučarji, trenerji drugih držav/v pomoč je tudi strokovnjakom, smučarjem, trenerjem, ki ne razumejo slovenščine.

10. naloga:

Po smislu, npr.:

- **Razlagalni slovar** je slovar, v katerem **so opisani izrazi s področja smučanja in navedene njegove značilnosti.**
- **Informativno-normativni slovar** je slovar, v katerem **so opisani izrazi resnični in objektivni in se nanašajo na določeno normo, pravilo.**

11. naloga:

- 3** karikatura (risba z zelo poudarjenimi značilnimi potezami, lastnostmi upodobljene osebe oz. prikazanega dogodka)
- 1** nacionalen (tak, ki se nanaša na državo, državen)
- 4** biatlon (tekmovanje v smučarskem teku in streljanju s puško)
- 5** skica (risba, slika, ki je narisana le z najpotrebnejšimi črtami, potezami)

12. naloga:

a-naloga:

strokovni izraz – **termin** razporejeni – **razvrščeni**

b-naloga:

fotografij/fotografije slika/slik skice/skic karikatura

13. naloga:

a-naloga:

Besedi sta sopomenki/protipomenki/**podpomenka in nadpomenka**/nadpomenka in podpomenka.

b-naloga:

Na primer, dve besedi od:

Besedna družina

- besede smučarski: **smučarji, smučanje/smučanja/smučanjem, smuči, smučišču**
- besede športni: **športniki, športov/športa/športih/športom**

c-naloga (ustno):

Po smislu.

14. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

Predstavil je objektivne podatke/svoje mnenje o slovarju, saj **je v povedih uporabil besede zanimiv, sprejemljiv, je zagotovo dosežen.**

b-naloga:

A Trditve ni utemeljil.

B Trditve je utemeljil z mnenjem drugih znanih ljudi.

C Trditve je utemeljil s stvarnimi podatki o slovarju.

Č Trditve je utemeljil z rezultati ankete med bralci.

15. naloga:

a-naloga:

	Mnenje pisca	Utemeljitev mnenja
ponazarjalno gradivo	To gradivo pritegne bralca.	Je precej raznovrstno.
skice učitelja smučanja Roberta Kumpa	Skice nas osupnejo.	So jasne in poudarjajo, da so nekatere smučarske prvine v rabi še danes.
stripovska karikatura Mikija Mustra	Nas prijetno preseneti stripovska karikatura s področja varnosti na smučišču.	V leksikonih po navadi ni prostora za humor.
skice, ki so narisane prav za ta slovar	Skice so slabost/ena od slabosti po oblikovni strani.	Skice so precej amatersko izdelane.
razporeditev slik	Ogled bralca ponekod malo zbega.	Slike niso vedno na pravem mestu.

b-naloga:

- Mnenje pisca je na splošno **pozitivno**/negativno.
- pritegne

c-naloga:

Po smislu, npr.:

Te besede so subjektivne, saj je pisec z njimi pojasnil/izrazil svoje mnenje do likovnega gradiva.

16. naloga:

Po smislu, npr.:

- Dobra lastnost slovarja: **Namenjen je prav vsakomur, ki ga smučanje zanima.**

Utemeljitev: **Slovar lahko uporabljajo strokovnjaki, športniki, študenti, ljubitelji smučanja, novinarji, mladi navdušenci.**

- Slabost slovarja: **Avtorji so v slovar uvrstili tudi splošne izraze, npr. bronasta medalja.**

Utemeljitev: **S temi izrazi, ki jih poznajo tudi drugi športi, ni ostal le smučarski slovar, ampak prehaja v širši športni leksikon.**

17. naloga:

Po smislu, npr.:

Pisec besedila ni ovrednotil avtorjev, saj je ocenjeval le delo, ki so ga napisali.

18. naloga:

a-naloga:

Besedilo Kdor se je, ta žanje je:

A obnova knjige/pripoved o prebrani knjigi/ocena knjige/reklama za knjigo.

B javno/zasebno.

C umetnostno/neumetnostno.

Č objektivno/subjektivno.

b-naloga:

Na primer:

- Sporočevalec je izrazil svoje mnenje o slovarju./Sporočevalec je podal svojo oceno o Slovenskem smučarskem slovarju.
- Besedilo je namenjen javnosti, saj je bilo objavljeno na spletnih straneh.
- Besedilo ima praktičen namen, saj iz njega izvemo veliko novih podatkov/marsikaj zanimivega o slovarju/saj v njem ni uporabljenih slogovno zaznamovanih besed, premega govora.
- Iz besedila izvemo, kakšno je mnenje avtorja o slovarju/tudi piščevo mnenje o slovarju./Avtor pove dobre in slabe strani slovarja.

19. naloga:

V televizijski oddaji *Knjiga mene briga*.

DA NE

V radijski oddaji *Poslovna priložnost*.

DA NE

Na spletni strani založbe Mladinska knjiga.

DA NE

Na spletni strani Narodne in univerzitetne knjižnice.

DA NE

V časopisu Delo v prilogi *Književni listi*.

DA NE

V reviji PIL.

DA NE

V delovnem zvezku za slovenščino.

DA NE

V reviji o dobrih knjigah z naslovom *Bukla*.

DA NE

20. naloga:

Po smislu.

21. naloga: /

22. naloga:

a-naloga:

To je simbol/kratica/okrajšava.

ZRC SAZU – Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti

b-naloga:

Besedo Slovenski v tem primeru pišemo z veliko začetnico, ker je to prva beseda v naslovu slovarja/knjige/ker je to (stvarno) lastno ime.

c-naloga:

Ločilo je vezaj/pomišljaj/črtica/poševnica.

in

23. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

Sošolci niso bili zadovoljni z **Mihovo ocene knjige**.

Pojasnilo: **Besedilo, ki ga je napisal Miha, ni ocena knjige, ampak je predstavil le vsebino knjige/obnovil knjigo./Miha je napisal le obnovo knjige, ni pa vključil svojega mnenja o vsebini, glavnih junakov, jeziku.**

b-naloga:

Maja je predstavila svoje mnenje o avtorju, vsebini knjige, književnih osebah, jeziku, motivih v knjigi, aktualnosti zgodbe.

c-naloga:

Majino mnenje: **bolj negativno**

Na primer, en podatek iz besedila:

Podatek iz besedila: **Zgodba je na začetku dolgočasna in razvlečena, na koncu se je zgodba razpletla, zaključek je neprepričljiv, tudi jezik je bil neprepričljiv.**

č-naloga:

Po smislu, npr.:

DA   **NE**

Pojasnilo: **Vsako mnenje je tudi pojasnila, saj je npr. napisala, da se je kar nekajkrat poistovetila z glavnim junakom, da je pri jeziku pričakovala več slenga, zaključek je bil neprepričljiv, saj je nekaj odločitev glavnih junakov nelogičnih in neprepričljivih.**

24. naloga:

Po smislu, npr.:

- V pogovoru s prijatelju o gledanem filmu.
- V pogovoru s starši o šolskem koncertu.
- V pogovoru s sošolci o prebrani knjigi domačega branja.

25. naloga:

Po smislu.

MLADI MOJSTRI ZNANJA

Stopnjevalno in posledično razmerje

1. naloga: /

2. naloga:

Ne, kviz Male sive celice ni namenjen vsem osnovnošolcem, ampak le sedmošolcem, v igri Abeceda pa lahko sodelujejo tudi učenci osmih ali devetih razredov.

3. naloga:

3 Drži? Ne drži?	(največ 2 točki, najmanj 0 točk)
5 Izberi tematiko	(dodatne 3 točke)
1 Od pet proti nič	(največ 5 točk in najmanj 0 točk)
2 Izberi težavnost	(največ 5 točk in najmanj 1 točko)

4. naloga:

Po smislu, npr.:

Ne, ta trditev ne drži, saj je grajal glasno navijanje navijačev in njihovo uporabo rekvizitov.

5. naloga:

Na primer, tri lastnosti od:

motivirani, morajo imeti hitre reflekse/biti spretni, pametni, enotni

6. naloga:

Gledalci po pošti (na TV Slovenijo 1) pošljejo odgovor na vprašanje, ki ga v kvizu postavi voditelj.

7. naloga:

a-naloga:

- 1. dvojica povedi:

Dogodka: **gleđajo jo otroci, spremljajo jo družine, mladina in odrasli**

Dogodka sta potekala **sočasno**/drug za drugim.

- 2. dvojica povedi:

Dogodka: **prinesejo rekvizite, glasno navijajo**

Dogodka sta potekala sočasno/**drug za drugim**.

- 3. dvojica povedi:

Dogodka: **gleđajo kviz, v njem sodelujejo**

Dogodka sta potekala **sočasno**/drug za drugim.

b-naloga:

	Dogodka sta potekala sočasno/zaporedno.	Eden od dogodkov je bil nepričakovan, izrazitejši.
1. dvojica povedi	A	B
2. dvojica povedi	A	B
3. dvojica povedi	A	B

c-naloga:

Pisec je v povedih uporabil veznike **ne samo – ampak tudi, ne le – temveč tudi, ne samo – marveč tudi**.

Z njimi je izrazil posledično/časovno/vzročno/**stopnjevalno**/pojasnjevalno razmerje.

8. naloga:

- Nikoli ni slabe volje in je poln energije. **je povezal**
- Tekmovalci so pri odgovorih ne le pametni, marveč tudi spretni. **je stopnjeval**
- Voditelj Pavle Ravnohrib ni samo voditelj oddaje, ampak zna tudi motivirati tekmovalce. **je stopnjeval**
- Vsako leto se sedmošolci intenzivno pripravljajo nanj in se pri tem tudi veliko naučijo. **je povezal**
- O zmagi odloča ne samo znanje, ampak so pomembni tudi hitri refleksi in sreča. **je stopnjeval**
- To pa je tudi namen oddaje in njenih ustvarjalcev. **je povezal**

9. naloga:

a-naloga (ustno):

Po smislu.

b-naloga:

12-letni Gašper ni le bister fant, temveč je tudi zelo radoveden. Rad brska po internetu ter si s filmi in glasbo širi obzorja svoje domišljije. S svojim prijateljem in simpatijo se ne druži, ampak le pogovarja prek skypa. Stvari se zapletejo, ko Gašper spozna, da se odnos med njegovimi starši spreminja. **Tudi sam doživlja ne samo stisko zaradi težav v šoli, ampak tudi z vrstniki**. Po maminem odhodu Gašperjevo življenje postane kot v filmu. Oče ga odpelje k prijaznemu neznancu, ki živi sredi gozda. Ima svinjo za hišnega ljubljénčka in se pogovarja s ptiči. Nima niti računalnika. **V tej pripovedi bo delček sebe prepoznal ne samo vsak mladostnik, ampak tudi odrasel. Avtorjev način pripovedovanja je ne le duhovit, temveč je zgodba ponekod tudi razgibana in napeta**. Roman tako prepričljivo prinaša pripoved o odraščanju v sodobnem svetu in je berljiv. **To je knjiga ne samo za**

lahkotno branje, ampak vsebuje tudi optimistično sporočilo. Pisatelj je povedal: »Življenje je zelo lepo, včasih pa malo zapleteno. Z življenjem se moramo spopasti in se z njim boriti za življenje.«

10. naloga:

Po smislu, npr.:

- Gašper rad ne samo brska po internetu, **ampak s filmi in glasbo razvija tudi domišljijo/ampak se tudi pogovarja preko skypa.**
- Neznanec nima le svinje za hišnega ljubljénčka, **temveč se tudi pogovarja s ptiči.**
- Roman prinaša ne samo pripoved o odraščanju, **ampak ima tudi optimistično sporočilo.**
- Življenje ni samo lepo, **ampak je včasih tudi zapleteno.**
- Z življenjem se moramo ne le spopasti, **ampak se moramo z njim tudi boriti.**

11. naloga:

a-naloga:

✓ **Kdo je glavna oseba v filmu.**

Kdaj in kje je bila premiera filma.

✓ **S kakšno težavo se sooča družina.**

✓ **Kako je prikazan film.**

✓ **Komu je film namenjen.**

Katere nagrade je dobil film.

✓ **Kdo je odigral glavno vlogo.**

✓ **Kako je svojo vlogo odigrala glavna igralka.**

Koliko je bila stara glavna igralka.

b-naloga:

V filmu *Moja sestra suhica* se dvanajstletna Stela neprestano primerja s starejšo sestro Katjo. Katja je **ne samo** uspešna drsalka, **ampak** je **tudi** odlična dijakinja. Oba starša Katjo obožujeta **in** Stela želi slediti njenim stopinjam. Starši ne opazijo tega, **kar** vidi Stela. Katja se ne počuti dobro, preveč trenira **in** premalo je. Svet se Steli obrne na glavo, **ker** odkrije sestrično težavo z motnjo prehranjevanja. V filmu je življenje prikazano **ne le/ne samo** v vseh njegovih odtenkih, **ampak /temveč tudi** brez olupšav. V njem se posrečeno prepleta resna tema s humorjem. To je film za otroke, **vendar** izgleda kot film za odrasle. To pa zato, **ker** otrok ne podcenjuje. Stelina vloga je zelo zahtevna, **a** Rebecka Josephson deluje naravno in popolnoma neustrašno. Mlada novinka je uprizorila predstavo **ne samo/ne le** očarljivo, **ampak/temveč** je bila **tudi** privlačna.

12. naloga (ustno):

Ob njenem gledanju se lahko veliko naučimo.

Obe ekipi po navadi dobita vse možne točke.

Ekipa, ki pravilno odgovori na tri odgovore, dobi tri dodatne točke.

Igralci morajo zbrano poslušati voditelja.

13. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

DA **NE**

Utemeljitev: **Obe povedi imata dva stavke oz. dve osebni glagolski obliki, v 1. povedi sta to je in se pošali, v 2. povedi pa spada in dobita.**

b-naloga:

A Prva poved je priredno zložena, druga pa podredno.

B Obe povedi sta priredno zloženi.

C Obe povedi sta podredno zloženi.

Č Prva poved je podredno zložena, druga pa priredno.

14. naloga:

vzrok – čas dejanja – **posledico** – nasprotje – izbiro

15. naloga:

(Posledico izrazimo) z veznikom zato.

16. naloga:

(Vejico zapišemo) med obema stavkoma/deloma povedi/pred veznikom zato.

17. naloga:

(Razmerje bi poimenoval/-a) posledično razmerje.

18. naloga:

V studiu je včasih napeto vzdušje, zato se voditelj takrat rad pošali.

Ekipa mora v desetih sekundah odgovoriti na vprašanje, zato morajo biti tekmovalci pri odgovorih enotni.

19. naloga:

Otroci jasno in glasno povedo svoje pripombe, zato se otroške publike ne sme podcenjevati.

Ustvarjalci predstave *Vsi junaki zbrani* se niso ustrašili izziva, zato so v svet novodobne mladine poskušali vpeljati pravljичne in bajeslovne junake.

Tema vseslovenskega kviza so slovenski pravljичni in bajeslovni junaki, zato se obe ekipi zavzeto pripravljata nanj.

Deček France je izredno intelektualno sposoben, zato predstavlja glavni adut svoje ekipe na kvizu.

France pred začetkom kviza pade na glavo, zato pomeša vse pravljice.

20. naloga:

Po smislu, npr.:

Izšel je Leksikon likovne teorije, **zato je bilo v knjigarni že zjutraj malo več ljudi kot običajno.**

Leksikon ima približno 900 strani, **zato bo zapolnil lep kos knjižne police.**

Zasnoval ga je en avtor, **zato je leksikon izšel šele letos.**

Razlage je želel avtor čim bolj nazorno pojasniti, **zato je v leksikon vključil tudi veliko slik.**

Tiskani format je nekoliko nepraktičen, **zato avtor razmišlja o izdaji e-verzije leksikona.**

21. naloga:

a-naloga.

A Oddaja ni predolga, ker si jo lahko gledalci brez težav ogledajo do konca.

B Gledalci si lahko oddajo brez težav ogledajo do konca, zato ni predolga.

C Gledalci si lahko oddajo brez težav ogledajo do konca, saj ni predolga.

Č Ker oddaja ni predolga, si jo lahko gledalci brez težav ogledajo do konca.

b-naloga:

A Namesto veznika zato bi v 1. povedi uporabil/-a veznik ker in ohranil/-a vrstni red stavkov.

B Zamenjal/-a bi vrstni red stavkov in uporabil/-a kateri koli veznik (npr. medtem ko, da).

C Zamenjal/-a bi samo vrstni red stavkov, veznik zato pa bi ohranil/-a.

Č Namesto veznika zato bi v 2. povedi uporabil/-a veznik ker in ohranil/-a vrstni red stavkov.

22. naloga:

a-naloga:

Skladbe Evrovizije so bile slogovno pestre kot že dolgo ne. Prav tako se je v njih slišal vpliv sprememb, ki se dogajajo na svetovni glasbeni sceni. **Spremembe so velike, zato se odvijajo s svetlobno hitrostjo.** Vse bolj je v ospredju pristop ustvarjalcev elektronske glasbe. **Prireditelji so želeli ohraniti napetost do zadnjega trenutka, zato so letos spremenili sistem sporočanja glasov.** Glasove strokovne žirije so prvič šteli ločeno od glasov občinstva. V neposrednem prenosu so predstavniki držav sporočali le točke glasovanj strokovnih žirij. **Jamala je dobila večje število glasov gledalcev, zato je zmagala. Zmagovalka je pesem posvetila svoji prababici, zato jo je zapela zelo čustveno. Naša predstavnica se ni uvrstila v finale, zato bi morali razmišljati o vzrokih neuspeha.**

b-naloga:

Spremembe se odvijajo s svetlobno hitrostjo, ker so velike.

Letos so spremenili sistem sporočanja glasov, ker so prireditelji želeli ohraniti napetost do zadnjega trenutka.

Zmagala je Jamala, ker je dobila večje število glasov gledalcev.

Zmagovalka je pesem zapela zelo čustveno, ker jo je posvetila svoji prababici.

Morali bi razmišljati o vzrokih neuspeha naše predstavnice, ker se ni uvrstila v finale.

ENOSTAVNI ODGOVORI NA ZAPLETENA OTROŠKA VPRAŠANJA

Pojasnjevalno in sklepalno razmerje

1. naloga: /

2. naloga:

Knjiga Velika ilustrirana otroška enciklopedija obsega več kot 3500 glavnih gesel, več kot 1000 dodatnih podgesel z vseh tematskih področij in 3000 barvnih ilustracij, fotografij in zemljevidov.

3. naloga:

Po smislu, npr.:

DA NE

Pojasnilo: **Ker je to posodobljena izdaja, kar pomeni, da je že izšla v preteklosti, sedaj pa so jo naredili še aktualnejšo./To ni prva izdaja Velike ilustrirane otroške enciklopedije, saj je izšla že prej.**

4. naloga:

a-naloga:

Pisec besedila je knjigo samo hvalil.

B Pisec besedil je knjigo večinoma grajal.

C Pisec besedila je knjigo malo hvalil, a večinoma grajal.

Č Pisec besedila je knjigo večinoma hvalil, a jo je tudi grajal.

Pojasnilo: **Velika ilustrirana otroška enciklopedija je zelo koristna, saj je vsestranska, uporabna, privlačna, enostavna, a vendar strokovna knjiga.**

b-naloga:

Bralcu je želel samo čim natančneje predstaviti otroško enciklopedijo.

B Želel je doseči, da bi imel bralec o enciklopediji podobno mnenje, kot ga ima sam.

C Skušal je vplivati na bralevo mnenje in ga hkrati prepričati, naj knjigo kupi.

Č Bralcem je nameraval knjigo predstaviti in jih povprašati po njihovem mnenju.

5. naloga:

Na primer, tri lastnosti od:

je zelo priljubljena, razumljiva, privlačna, zanimiva, koristna, vsestranska, enostavna, uporabna

6. naloga:

- **Ker so bistveni odstavki zapisani z večjo pisavo kot zanimivosti.**
- Ker so zanimivosti zapisane z večjo pisavo kot bistveni podatki.
- **Ker je na koncu knjige abecedno kazalo glavnih gesel in podgesel.**
- Ker je na začetku knjige abecedno kazalo glavnih gesel in podgesel.
- **Ker je na vrhu strani velik naslov, ki pove, o čem stran govori.**
- Ker je na vrhu strani naslov, ki predstavi največjo zanimivost s te strani.

7. naloga:

a-naloga:

(Pisec besedila je pojasnil trditev, da je enciklopedija priljubljena med otroki in starši,) saj jih po vseh področjih vodi razumljivo in privlačno, dejstva in podatki pa so popestrjeni z zanimivostmi in bogatim slikovnim gradivom.

b-naloga:

Učenci lahko knjigo uporabljajo pri domačih nalogah, seminarjih, pri pripravi plakatov, torej pri šolskem delu.

8. naloga:

a-naloga:

Vsaka poved ima en stavek/**dva stavka**/več stavkov, saj **ima vsak stavek eno osebno glagolsko obliko (postanejo, so razloženi; vodi, so popestrili).**

b-naloga:

Stavka v povedih sta **v enakovrednem razmerju,** torej je poved podredno zložena.
v neenakovrednem razmerju, **torej je poved priredno zložena.**

c-naloga:

A Prvi stavek izraža trditev oz. ugotovitev, drugi pa dokaz/pojasnilo zanjo.

B Prvi stavek izraža dejanje, ki se je zgodilo pred dejanjem iz drugega stavka.

C Drugi stavek izraža posledico dejanja iz prvega stavka.

Č Drugi stavek govori o dogodku, ki je v nasprotju z dogodkom v prvem stavku.

č-naloga:

saj kajti

d-naloga:

Pisec je izrazil časovno/vzročno/posledično/protivno/stopnjevalno/**pojasnjevalno** razmerje.

9. naloga:

Na primer, dve povedi od:

Ti se ob samostojnem branju ali samo listanju po enciklopediji hkrati nevede učijo pozorno opazovati, saj marsikaj izvedo že s fotografij in podrobnih ilustracij.

Prav tako knjiga otroka usmerja v povezovanje, saj so v okvirčku navedena gesla.

V Veliki ilustrirani otroški enciklopediji se bralec zlahka znajde, saj je oblikovana zelo pregledno.

Nato pa ga pri branju usmerjajo podnaslovi in različno velika pisava, saj so bistveni odstavki zapisani z večjim tiskom kot zanimivosti.

Velika ilustrirana otroška enciklopedija je zelo koristna, saj je vsestranska, uporabna, privlačna, enostavna, a vendar strokovna knjiga.

10. naloga:

a-naloga:

Na primer:

- Naslov se na prvi pogled zdi pretiran, saj/kajti nihče ne more raziskati vseh slovenskih imen./ Naslov se na prvi pogled zdi pretiran, nihče namreč ne more raziskati vseh slovenskih imen.
- Te so še zanimivejše kot leksikon sam, saj se jih bere kot roman./Te so še zanimivejše kot leksikon sam, kajti bere se jih kot roman./ Te so še zanimivejše kot leksikon sam, bere se jih namreč kot roman.
- Avtor je skrbno zbiral imena, saj je v leksikon vključil tako sto starih imen kot tudi povsem nova imena./Avtor je skrbno zbiral imena, kajti v leksikon je vključil tako sto starih imen kot tudi povsem nova imena./ Avtor je skrbno zbiral imena, v leksikon je namreč vključil tako sto starih imen kot tudi povsem nova imena.

b-naloga:

Na primer:

Delo presega besedni imenik, saj avtor postreže bralcu še s kulturno zgodovino, kajti imenska gesla umešča tudi v širši svetovni kontekst.

11. naloga:

a-naloga:

- Šolarji **si** z enciklopedijo brez težav **pomagajo** pri domačih nalogah, plakatih, seminarskih nalogah, torej **je** lahko zanje dodaten vir znanja pri šolskem delu.
- DA **NE**
- (Prebral/-a sem) dvostavčno, piredno zloženo poved.

b-naloga:

- posledico – **dejstvo** – nasprotje – čas dejanja – vzrok dejanja
- A Izraža posledico dogodka iz prvega stavka.
- B Izraža pojasnilo za trditev iz prvega stavka.
- **C Izraža sklep na podlagi dejstva iz prvega stavka.**
- Č Izraža vzrok za dogodek iz prvega stavka.
- torej

c-naloga:

(To razmerje bi poimenoval/-a) sklepalno razmerje.

č-naloga:

Veznik zato/ker/**zatorej**/vendar/da.

12. naloga:

Vsi opisi in razlage so kratki, napisani zanimivo, razumljivo in jasno, torej so gesla namenjena prav otrokom.

Skoraj vsak odstavek ima tudi svojo ilustracijo ali fotografijo, torej je enciklopedija kljub številnim podatkom zračna in prijetna.

13. naloga:

a-naloga:

preprosto in razumljivo, natančno opisali, veliko odličnih posnetkov, izjemno bogato slikovno opremo, veliko podatkov, zanimivejša

b-naloga:

Dejstvo	Sklep
Knjiga Naš planet preprosto in razumljivo opisuje podnebne spremembe, njihove vzroke in posledice,	torej je primerna tudi za mlajše bralce.
Opise dopolnjujejo številni grafi, diagrami, ilustracije in veliko odličnih posnetkov,	torej ima izjemno bogato slikovno opremo.
Knjiga ima kar 208 strani,	torej v njej najdemo veliko podatkov.

14. naloga:

A V opisu življenja osebe. **C V poročilu o dogodku.**

B V oceni knjige/filma. Č V oznaki osebe.

Pojasnilo: Pri oceni lahko najprej navedemo dejstva, kaj nas je pri knjigi pritegnilo in nato postavimo trditev oz. sklep. Enako je pri poročilu o dogodku, ko najprej povemo dejstva (npr. poročilo o nesreči), nato pa še kaj smo na podlagi dejstev sklepali.

15. naloga:**a-naloga:**

(Uporabila je) pojasnjevalno razmerje.

b-naloga:

Tema besedila je aktualna, **saj** nasvetov za boljše in lažje učenje ni nikoli preveč.

Besedilo vam priporočam, **kajti** v njem najdemo veliko koristnih napotkov.

Navdušena sem bila nad koraki učenja, napisani so **namreč** kratko in jedrnato.

c-naloga:

A Tema besedila je aktualna, torej nasvetov za boljše in lažje učenje ni nikoli preveč.

B Nasvetov za boljše in lažje učenje ni nikoli preveč, saj je tema besedila aktualna.

C Nasvetov za boljše in lažje učenje ni nikoli preveč, vendar je tema besedila aktualna.

Nasvetov za boljše in lažje učenje ni nikoli preveč, torej je tema besedila aktualna.

č-naloga:

A Zamenjala bi samo veznik saj z veznikom torej, vrstni red stavkov pa bi ostal enak.

B Zamenjala bi samo vrstni red stavkov, veznik saj pa bi ohranila.

C Zamenjala bi vrstni red stavkov in uporabila kateri koli veznik (npr. vendar, zato).

Zamenjala bi vrstni red stavkov in namesto veznika saj uporabila veznik torej.

d-naloga:

V besedilu najdemo veliko koristnih napotkov, torej/zatorej vam ga priporočam.

Koraki učenja so napisani kratko in jedrnato, torej/zatorej sem bila nad njimi navdušena.

16. naloga:**a-naloga:**

DA NE

Podatki:

Tematika muzikala je zanimiva še danes.

Igra je bila naravna, neprisiljena, usklajena z glasbeno dramaturgijo in tekoča.

Glasba je bila žanrsko precej raznolika.

b-naloga:

Na primer:

Tematika muzikala je zanimiva še danes, saj Kurent uvidi omejenost in ničvrednost slovenske politike. V projektu je sodelovalo skoraj sto glasbenikov, pevcev in igralcev, torej gre za zelo obsežen projekt. Igra je bila naravna, neprisiljena in prepričljiva, režija pa izvirna, sveža, dobro usklajena z glasbeno dramaturgijo in tekoča. Scena je nevsakdanja, orkester je namreč postavljen na posebno konstrukcijo na odru. Osrednje prizorišče pa so stopnice na sredi odra in oder pred njim. Pravo presenečenje je bila glasba, kajti bila je žanrsko precej raznolika.

17. naloga:

a-naloga:

Posledico/**sklep**/pojasnilo/vzrok/stopnjo.

b-naloga:

Slovenski igralci so potrebovali minuto odmora, saj si je beloruska reprezentanca priigrala tri gole prednosti./kajti beloruska reprezentanca si je priigrala tri gole prednosti./beloruska reprezentanca si je namreč priigrala tri gole prednosti.

Žvižjeju pogovor s selektorjem ni koristil, kajti kljub premoru je izvedel dve neresni akciji./saj je kljub premoru je izvedel dve neresni akciji./kljub premoru je namreč izvedel dve neresni akciji.

Selektor je tudi menil tako kot jaz, zamenjal ga je namreč z drugim igralcem./saj ga je zamenjal z drugim igralcem./kajti zamenjal ga je z drugim igralcem.

Selektorjeve odločitve so bile učinkovite, saj so slovenski rokometaši v drugem polčasu zaigrali odločno in hitreje./kajti slovenski rokometaši so v drugem polčasu zaigrali odločno in hitreje./slovenski rokometaši so namreč v drugem polčasu zaigrali odločno in hitreje.

Naši fantje lahko zdržijo tudi pritisk v končnici tekme, kajti kljub beloruskim napadom je Gajić dosegel zmagoviti gol./saj je kljub beloruskim napadom Gajić dosegel zmagoviti gol./kljub beloruskim napadom je namreč Gajić dosegel zmagoviti gol.

18. naloga:

Monografija *Drevesne vrste na Slovenskem* ni izšla prvič, **saj** je to druga, dopolnjena izdaja.

Knjiga je obsežen leksikon, **saj** predstavlja kar 186 drevesnih vrst.

Pisana je poljudno in vsem razumljivo, **zato** jo lahko berejo tako strokovnjaki kot ljubitelji dreves.

Ker je knjiga na novo oblikovana, so ji dodali oz. zamenjali več kot 130 fotografij.

V knjigi brez težav prepoznamo posamezne drevesne vrste, **saj** so podrobno opisane.

Avtor je knjigo izdal na svoje stroške, **torej** je bila izdana v samozaložbi.

Ker so opisom dodane izvirne avtorjeve barvne fotografije, ima vsaka predstavitev drevesa še večjo vrednost.

19. naloga:

a-naloga:

Knjižica je zelo zanimiva, kajti/saj v njej bralci spoznajo pogoste napake v različnih besedilih in medijih./v njej namreč bralci spoznajo pogoste napake v različnih besedilih in medijih.

Knjiga s 128 stranmi je v veliko pomoč tudi lektorjem in prevajalcem, saj lahko z njo rešijo marsikatero jezikovno zadrego./kajti z njo lahko rešijo marsikatero jezikovno zadrego./z njo lahko namreč rešijo marsikatero jezikovno zadrego.

Knjiga je jasna in nazorna, saj je napisana v preprostem jeziku, s poenostavljenimi razlagami in podprta s čim preprostejšimi primeri./kajti napisana je v preprostem jeziku, s poenostavljenimi razlagami in podprta s čim preprostejšimi primeri./napisana je namreč v preprostem jeziku, s poenostavljenimi razlagami in podprta s čim preprostejšimi primeri.

Knjiga Pravipis je zabaven priročnik, kajti z njim se bralec na manj šolski način pouči o pravilni rabi različnih besed./saj se z njim bralec na manj šolski način pouči o pravilni rabi različnih besed./z njim se namreč bralec na manj šolski način pouči o pravilni rabi različnih besed.

b-naloga:

V knjižici bralci spoznajo pogoste napake v različnih besedilih in medijih, torej/zatorej je zelo zanimiva.

S knjigo s 128 stranmi lahko rešijo marsikatero jezikovno zadrego, torej/zatorej je v veliko pomoč tudi lektorjem in prevajalcem.

Knjiga je napisana v preprostem jeziku, s poenostavljenimi razlagami in podprta s čim preprostejšimi primeri, torej/zatorej je jasna in nazorna.

S knjigo Pravipis se bralec na manj šolski način pouči o pravilni rabi različnih besed torej/zatorej je zabaven priročnik.

20. naloga:

a, b-naloga:

Slovar je namenjen širokemu krogu bralcev, **saj** ga lahko uporabljajo tako strokovnjaki kot tudi športniki, študenti ali pa le ljubiteljski smučarji.

Slovenski smučarski slovar je specifičen oziroma poseben in nekoliko nacionalno obarvan slovar, **saj** je smučanje na Slovenskem opisal že Valvazor ob koncu 17. stoletja.

Sprejemljiv je tudi za mlade navdušence nad »novejšimi« vrstami smučanja, v njem so **namreč** razloženi sodobni izrazi z vseh področij smučanja (alpsko in nordijsko smučanje, smučarski teki in skoki, turno smučanje, prosto smučanje, deskanje na snegu, biatlon).

Namen avtorjev je bil zagotovo dosežen, **saj** bralec v slovarju najde vse izraze, povezane s smučanjem, tehniko smučanja in smučarsko opremo.

Slovar je tudi bogato slikovno opremljen, v njem je **namreč** več kot 150 fotografij, slik in skic.

Ponazarjalno gradivo slovarja pritegne bralca, **saj** je precej raznovrstno.

Prijetno nas preseneti tudi stripovska karikatura s področja varnosti na smučišču Mikija Mustra, **kajti** v leksikonih po navadi ni prostora za humor.

Hkrati bralca ogled slikovnega gradiva ponekod malo zbega, **saj** slike niso vselej na pravem mestu.

Ne glede na nekaj pomanjkljivosti bo Slovenski smučarski slovar ostal pomemben prispevek smučarski stroki, **saj** je v njem prvič zbrano celotno strokovno izrazje, povezano s tem priljubljenim športom.

c-naloga:

Slovar lahko uporabljajo tako strokovnjaki kot tudi športniki, študenti ali pa le ljubiteljski smučarji, torej/zatorej je namenjen širokemu krogu bralcev.

Smučanje na Slovenskem je opisal že Valvazor ob koncu 17. stoletja, torej/zatorej je Slovenski smučarski slovar specifičen oziroma poseben in nekoliko nacionalno obarvan slovar.

V njem so razloženi sodobni izrazi z vseh področij smučanja (alpsko in nordijsko smučanje, smučarski teki in skoki, turno smučanje, prosto smučanje, deskanje na snegu, biatlon), torej/zatorej je sprejemljiv tudi za mlade navdušence nad »novejšimi« vrstami smučanja.

Bralec v slovarju najde vse izraze, povezane s smučanjem, tehniko smučanja in smučarsko opremo, torej/zatorej je bil namen avtorjev zagotovo dosežen.

V slovarju je več kot 150 fotografij, slik in skic, torej/zatorej je tudi bogato slikovno opremljen.

Ponazarjalno gradivo je precej raznovrstno, torej/zatorej pritegne bralca.

V leksikonih po navadi ni prostora za humor, torej/zatorej nas prijetno preseneti tudi stripovska karikatura s področja varnosti na smučišču Mikija Mustra.

Slike niso vselej na pravem mestu, torej/zatorej bralca ogled slikovnega gradiva ponekod malo zbega.

V Slovenskem smučarskem slovarju je prvič zbrano celotno strokovno izrazje, povezano s tem priljubljenim športom, torej/zatorej bo ne glede na nekaj pomanjkljivosti ostal pomemben prispevek smučarski stroki.

21. naloga:

Po smislu.

USTVARJALNI IZZIV

Po smislu.

VAJA DELA MOJSTRA

(Privedno zložena poved, razmerja)

1. naloga: /

2. naloga:

A Vsem, ki jih zanima glasba.

B Samo profesorjem glasbe.

C Le otrokom, ki obiskujejo glasbeno šolo.

Č Le glasbenim talentom.

3. naloga:

O teoriji glasbe – glasbenih oddajah – glasbenih žanrih – glasbenih talentih – najrazličnejših glasbilih
– o tekmovanju mladih talentov – skladateljih in glasbenikih.

4. naloga:

Osnovnošolec bo brez težav naredil miselni vzorec o nekem skladatelju, ker so predstavljeni na kratko/le na dveh straneh.

5. naloga:

Po smislu, npr. en podatek od:

Pisec besedila je knjigo pohvalil, saj je napisal, da je to bogata ilustrirana enciklopedija, ki zgoščeno in privlačno predstavlja zgodovino glasbe/da je ustvarjena z vrhunskim občutkom in vsebuje izjemno estetiko/da je razmerje med tekstom, fotografijami, citati in zanimivostmi perfektno/da so fotografije in ilustracije prava paša za oči/da ob branju privlačnega besedila bralcu ne bo dolgčas/da časovni trak pregledno in jedrnato povzema največje dogodke posameznega obdobja.

6. naloga:

a-naloga:

Bogastvo fotografij in ilustracij je prava paša za oči.

Po smislu, npr.:

Podčrtana stalna besedna zveza pomeni, da si bogate fotografije in ilustracije bralci z zanimanjem in z zadovoljstvom ogledujejo.

7. naloga:

a-naloga:

Na primer:

Razdelki prej in potem ga vodijo do sorodnih vsebin, saj/kajti spozna zanimivosti v preteklosti in v prihodnosti./spozna namreč zanimivosti v preteklosti in v prihodnosti./torej spozna zanimivosti v preteklosti in v prihodnosti.

8. naloga:

Vežalno razmerje: **Glasbeno prepotuje svet skozi čas in se zraven uči.**

Stopnjevalno razmerje: **Bralec se podrobno seznanja ne samo s teorijo glasbe, ampak tudi z glasbenimi žanri vzhoda in zahoda.**

Ločno razmerje: **Lahko prebere nekaj več podatkov o kitajski lutnji ali pa spozna majevsko okarino.**

9. naloga:

a-naloga:

A Izraža sklep iz dejstva v prvem stavku.

B Izraža posledico za dogodek iz prvega stavka.

C Izraža pojasnilo za dogodek iz prvega stavka.

Č Izraža razliko oz. nasprotje.

b-naloga:

Ta knjiga je ustvarjena z vrhunskim občutkom, saj/kajti vsebuje izjemno estetiko.

10. naloga:

a-naloga:

Bogastvo fotografij **in** ilustracij je prava paša za oči, **zato** bralcu ob branju privlačnega besedila ne bo nikoli dolgčas.

b-naloga:

Ker je bogastvo fotografij in ilustracij prava paša za oči, bralcu ob branju privlačnega besedila ne bo nikoli dolgčas.

11. naloga:

a-naloga:

Poved je podredno zložena, saj je sestavljena iz glavnega stavka (bralcu postane potovanje po knjigi v trenutku všeč) in vzročnega odvisnika (Ker je razmerje med tekstom, fotografijami, poučnimi citati in dodatnimi zanimivostmi enostavno perfektno).

b-naloga:

Razmerje med tekstom, fotografijami, poučnimi citati in dodatnimi zanimivostmi je enostavno perfektno, zato bralcu postane potovanje po knjigi v trenutku všeč.

12. naloga:

a-naloga:

Bralec o največjih skladateljih in glasbenikih prebere na dveh straneh, torej niso predstavljeni na dolgo.

13. naloga:

PO Čeprav so napovedali poln stadion navijačev, se je na njem zbralo le 6000 navijačev.

PO Ne vem, zakaj me sosedov fant vedno tako grdo pogleda.

PR Katja se je vse leto dobro pripravljala na maraton, a ji ni uspelo priti do cilja.

PR Lara je pospravila mizo in nato še pomila posodo.

PO Pohodniki so hodili po cesti, ki je bila prašna in makadamska.

PR Tine ni skrbelo, kajti Boštjan je dobro poznal celotno pot.

PR Tea ni postal samo državna prvakinja, ampak se je tudi uvrstila na olimpijske igre.

PO Oče je pred odhodom razmišljal, ali naj vzame s seboj dežnik.

PR Jakob lahko s seboj vzame dežnik ali pa si glavo pokrije s kapo.

14. naloga:

Miha je prijel daljnogled **in** si ogledal prihajajočo se ladjo. **vezalno (razmerje)**

Očetu se je na avtocesti pokvaril avto, **torej** ga bo odpeljal na popravilo. **sklepalno (razmerje)**

Kupili bomo novo otroško sobo **ali pa** le zamenjali omaro. **ločno (razmerje)**

Mojca je bila **ne samo** hči lastnika tovarne, **ampak** je **tudi** sodelovala pri sklepanju poslov.

stopnjevalno (razmerje)

Jure je stekel v sobo **ter** se skrnil pod posteljo. **vezalno (razmerje)**

Peter **ni** bil **le** dober član posadke, **ampak** je **tudi** rad pomagal svojim prijateljem.

stopnjevalno (razmerje)

Oče zjutraj ni pripravil vseh dokumentov, **zato** je zjutraj zamudil sestanek. **posledično (razmerje)**

Tine ni razumel pogovora odraslih, **saj** je bil še otrok. **pojasnjevalno (razmerje)**

Naš znanec je zjutraj odšel na Triglav, **a** mu zaradi utrujenosti ni uspelo priti na vrh. **ločno (razmerje)**

Jablana na vrtu se je posušila, **zato** jo je dedek posekal. **posledično (razmerje)**

Maja je na mizo postavila neslano juho, **torej** jo je bilo treba soliti. **sklepalno (razmerje)**

V Mariboru si bo Primož **ali** ogledal grad **ali** se bo sprehodil do Lenta. **ločno (razmerje)**

Novakovi so organizirali piknik, **toda** zaradi dežja so ga odpovedali. **protivno (razmerje)**

15. naloga:

Na primer:

Knjiga je slabo slikovno opremljena, saj je v njej šest skic/kajti v njej je šest skic/v njej je namreč šest skic.

Šola je moderno opremljena in/ter ima sodobno računalniško učilnico.

Včeraj se je učil do polnoči, a/toda/vendar/ampak danes še vedno ne zna vsega.

Karmen je bila nad obiskom muzeja navdušena, zato mi je (njegov) ogled priporočila.

Po telovadbi Barbara popije čokoladno mleko ali pa včasih poje čokolado./Po telovadbi Barbara ali popije čokoladno mleko ali včasih poje čokolado.

Andraž je po nesreči razbil mamino skledo za sadje, torej bo kupil novo.

Rok vsako leto ne samo uživa na morju, ampak ob vikendih tudi dela kot reševalec na plaži.

Petra se je brezskrbno spustila po klancu, a/toda/vendar/ampak ni videla peska na cesti.

16. naloga:

Planica že vrsto let velja za največji slovenski športni praznik **in** brez nje si ni mogoče zamisliti svetovnega pokala v smučarskih poletih. Planica pa **ni samo** v zavesti skakalcev, **ampak** so nanjo ponosni **tudi** športni navdušenci. Na takih prireditvah gre za množično zbiranje velikega števila ljudi, **zato** je potrebno poskrbeti za varnost. Posebno nevarnost **ne** predstavlja **samo** veliko število ljudi, **ampak tudi** obnašanje navijačev. V Planico se iz leta v leto več ljudi pripelje z vlakom, **saj/torej** se tako izognejo nepotrebnim zastojem na cesti. Planiške skoke smo si lahko **ali** ogledali v živo **ali** spremljali preko TV-sprejemnikov. Ker je mnogo ljudi gledalo skoke po televiziji, ima pomembno nalogo novinarska in produkcijska ekipa. Gledalci so dobili **ne samo** informacije o tekmovanju, **ampak tudi** novice iz zakulisja. Novinarji so želeli čimbolj strokovne komentarje, **zato** je dogajanje v finalu popestril Primož Peterka.

17. naloga:

Po smislu, npr.:

Vid je pri obiranju češenj padel z drevesa, **zato ne pleza več po drevesih**.

Alenka je za Rokov rojstni dan pekla potico **in pri tem poslušala slovensko glasbo**.

Tipal je po temni kleti, **a stikala za luč ni mogel najti**.

Plesalci so zaslišali glasbo **ter odšli na plesišče**.

Člani so se udeležili volitev v premajhnem številu, **torej bodo morali volitve ponoviti**.

Bojan ni le vrhunski športnik, **ampak zna tudi dobro igrati na klavir**.

Lea je bila prepričana v uspeh na čipkarskem tekmovanju, **saj je vsak dan veliko vadila**.

18. naloga:

Pia je sošolki pojasnila snov pri geografiji, **saj** je bila dolgo časa odsotna/**kajti** bila je dolgo časa odsotna/bila je **namreč** dolgo časa odsotna.

Rebeka je doma pozabila ključke, **zato** se bo vrnila ponje.

Novakovi so bili žalostni, **saj** jim je poginil njihov hišni ljubljencek/**kajti** poginil jim je njihov hišni ljubljencek/poginil jim je **namreč** njihov hišni ljubljencek.

Maja je nastopila na avdiciji, **a/toda/ampak/vendar** je niso sprejeli za igralko v filmu.

19. naloga:

Bine si je poškodoval roko in oče ga je odpeljal k zdravniku. **vezalno (razmerje)**

V nahrbtnik sem dal tudi sončna očala, **kajti** napovedali so sončno vreme. **pojasnjevalno (razmerje)**

Pika je v nedeljo ne samo pospravila sobo, **ampak** je tudi skuhalo kosilo. **stopnjevalno (razmerje)**

V soboto bomo gledali nogomet ali pa uživali ob gledanju komedije. **ločno (razmerje)**

V nedeljo je imelo morje že 19 °C, **zato** so najpogumnejši skočili v vodo. **posledično (razmerje)**

Peter ima težave med sošolci, **ne** zna se namreč vključiti v pogovor. **pojasnjevalno (razmerje)**

Naredili smo sneženega moža ter mu na glavo dali star lonec. **vezalno (razmerje)**

Tableto pogoltnemo celo ali pa jo raztopimo v mlačni vodi. **ločno (razmerje)**

7. UČNI SKLOP: PREDSTAVIMO SE SVETU

UVODNA MOTIVACIJA

Po smislu.

GLAVNA JUNAKINJA ČIPKA

Uradna prošnja

1. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

O razstavi čipk v Železnikih/o čipkarskem prazniku.

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Moja predvidevanja so bila delno pravilna, saj besedilo ne govori samo o razstavi čipk v Železnikih, ampak tudi o sprevodu, tekmovanju, športnih igrah in še o čem.

c-naloga:

Besedilo je namenjeno **vsem obiskovalcem čipkarskih dni v Železnikih/vsem, ki bi želeli obiskati čipkarske dneve v Železnikih**, saj je bilo objavljeno **v časopisu Gorenjski Glas in na spletnih straneh Občine Železniki in TD Železniki**. Pisec ga je napisal, ker **je želel seznaniti čim več ljudi s prireditvami v okviru 50. Čipkarskih dnevov v Železnikih**.

č-naloga:

A Da bi bralec predstavil dogajanje v Železnikih.

B Da bi se bralec udeležil prireditve.

C Da bi bralec ocenil kakovost izdelane čipke.

Č Da bi bralec sodeloval na tekmovanju.

2. naloga:

a-naloga:

(Potekala je etnografska prireditev) 50. Čipkarski dnevi.

(Prireditev je potekala) v Železnikih (na več prizoriščih – pred plavžem, na nogometnim igriščem in po mestu).

(Dogajala se je) med 19. in 22. julijem 2012.

(Sodelovalo je) več kot tristo udeležencev: klekljarice, konjeniki, pihalni orkestri, mažoretke, tuji gostje, igralci nogometa.

Vsako leto pripravljajo prireditev, da bi ohranili tradicijo čipkarstva/da bi obiskovalcem prikazali umetnost klekljanja.

b-naloga:

A Ne, iz besedila ne izvem ničesar več o čipkarskih dnevih.

B Da, iz besedila izvem, kdaj so čipkarski dnevi dosegli vrhunec.

C Da, iz besedila izvem imena nagrajencev tekmovanja v klekljanju.

Č Da, iz besedila izvem, kdo je bil organizator čipkarskih dni.

3. naloga:

a-naloga:

2 Otrokom je bil namenjen otroški živžav.

4 Vrhunec vseh prireditev je bil sprevod skozi mesto.

5 Komisija je imela težko nalogo oceniti izdelke tekmovalcev.

- 1 Prireditve so se začele z odprtjem.
- 6 Podelili so nagrade za klekljarska in športna tekmovanja.
- 3 Tržnica domačih izdelkov in pridelkov je privabila veliko obiskovalcev.

4. naloga:

a-naloga:

Kdo je besedilo napisal?	Jana Novak
Komu je namenjeno?	Osnovni šoli Železniki – (mentorici) čipkarske šole
Kje in kdaj je besedilo napisal/-a?	V Medvodah, 25. 8. 2016

b-naloga:

(Jana je napisala besedilo,) da bi jo na OŠ Železniki sprejeli v čipkarsko šolo in da bi se tudi sama naučila klekljanja/da bi lahko obiskovala šolo klekljanja, ki je organizirana na OŠ Železniki.

c-naloga:

- **Naslovnik lahko takoj ugotovi, s katerim namenom mu Jana piše in o čem piše.** – Naslovnik mora prebrati celotno besedilo, da bi ugotovil Janin namen in temo besedila.
Utemeljitev: **Jana je že v besedilni vrsti (Prošnja za sprejem v čipkarsko šolo) napisala namen in temo besedila.**
- **Naslovnika je vljudno nagovorila.** – Naslovnika ni vljudno nagovorila.
Utemeljitev: **Jana je naslovnika nagovorila z besedo spoštovani.**
- Jana se ni predstavila. – **Na začetku se je predstavila.**
Utemeljitev: **Na začetku je napisala svoje ime in priimek (Sem Jana Novak ...).**
- **V besedilu je še enkrat neposredno povedala, čemu piše.** – V besedilu ni povedala, čemu piše.
Utemeljitev: **Jana je napisala, da bi se želela naučiti klekljanja.**
- Svoje prošnje ni utemeljila. – **Svojo prošnjo je utemeljila.**
Utemeljitev: **Povedala je, zakaj si želi naučiti klekljanja (na tekmovanju v Železnikih so jo prevzele spretno roke klekljaric in njihova potrpežljivost).**
- Povedala je vse o sebi, svojem šolanju, družini. – **Predstavila je le tiste podatke, ki so povezani s prošnjo.**
Utemeljitev: **Napisala je podatke o tem, da je bila na čipkarskih dnevih v Železnikih, da bi se klekljanja tudi sama rada naučila, da je v šoli obiskovala krožek ročnih del, da je vztrajna pri delu, da ji bodo starši plačali šolnino in jo vozili v Železnike.**

č-naloga:

V zaključku besedila je napisala, da se zahvaljuje za razumevanje in jih je lepo pozdravila/zahvalo in pozdrav./Jana je v zaključku besedila zapisala: Zahvaljujem se Vam za razumevanje in Vas lepo pozdravljam.

d-naloga:

Po smislu, npr.:

Janina prošnja je uradna, saj je napisala vse potrebne sestavine, značilne za uradna besedila (naslov sporočevalca in naslovnika, besedilno vrsto, uraden nagovor, uraden pozdrav, podpis z imenom in priimkom), naslovnika je vikala, prošnja je namenjena uradni ustanovi (OŠ Železniki).

e-naloga:

Vsa besedila sestavljajo **naslov sporočevalca in naslovnika, kraj in datum pisanja, nagovor, vsebino, pozdrav in podpis (z imenom in priimkom).**

Besedila se razlikujejo **po besedilni vrsti (uradno pismo je sploh nima) in po prilogah, ki jih ima le uradna prošnja.**

f-naloga:

Priloga je povezana s tem, da jo bodo starši vozili v Železnike in ji plačali šolnino/z dovoljenjem staršev, da se strinjajo z njenim vpisom v klekljarsko šolo/da bodo starši poskrbeli za prevoz in plačilo za čipkarsko šolo.

Jana potrebuje dovoljenje staršev, ker še ni polnoletna/stara 18. let.

5. naloga:

Jana je prebrala zloženko o klekljarskem tekmovanju.

DA NE

Jana je v Železnikih spretno sukala klekeljne.

DA NE

Želi se naučiti umetnosti klekljanja.

DA NE

Zanima jo vpis v čipkarsko šolo.

DA NE

Jana bo imela težave s prevozom v Železnike.

DA NE

Spretna je pri ročnih delih.

DA NE

Starše je zelo težko prepričala, da jo podprejo.

DA NE

6. naloga:

Shema A ustreza **uradnemu opravičilu**.

Shema B ustreza **uradni prošnji**.

Shema C ustreza **uradnemu pismu**.

7. naloga:

KOGA IN ZA KAJ BI PROSIL/-A?	VRSTA PROŠNJE		
	NEURADNA PROŠNJA	URADNA USTNA PROŠNJA	URADNA PISNA PROŠNJA
občino Medvode za denarno pomoč za pripravo razstave čipk v kulturnem domu			✓
učitelja za odsotnost od pouka zaradi udeležbe na tekmovanju mladih klekljaric		✓	
Turistično društvo Železniki za fotografije čipk			✓
teto Meto za punkelj/bulo za klekljanje	✓		
Idrijski muzej za ogled razstave čipk in pomoč pri seminarski nalogi o čipkah			✓

8. naloga:

Po smislu, npr.:

Kaja Kosovel
Levstikova ulica 12
5220 Tolmin

Tolmin, 15. 6. 2016

Dijaški dom Petra Poljanška
Pesnikova pot 3
1000 Ljubljana

PROŠNJA ZA SPREJEM V DIJAŠKI DOM (V ŠOLSLEM LETU 2016/2017)

Spoštovani!

Podpisana Kaja Kosovel, učenka 9. razreda, prosim za sprejem v dijaški dom v šolskem letu 2016/2017.

V letošnjem šolskem letu bom končala deveti razred v OŠ Tolmin. Izhajam iz družine, v kateri smo trije šoloobvezni otroci. Zaposlen je samo oče, in sicer v podjetju Strešnik, mati pa je od leta 2013 brezposelna.

Vpisala sem se na srednjo glasbeno in baletno šolo v Ljubljani. Ker je ta šola precej oddaljena od doma in ker imam slabe prometne povezave, sem se odločila, da bom med tednom živela v dijaškem

domu, konec tedna pa se bom vračala domov. Tako bom imela tudi več časa za učenje, saj se mi ne bo treba vsak dan več ur voziti v šolo in iz nje.

Ker je Vaš dijaški dom blizu moje šole, bi bila zelo vesela, če bi mi uspelo dobiti sobo pri vas.

Upam, da boste ugodili moji prošnji in Vas lepo pozdravljam.

Kaja Kosovel

Prilogi:

- potrdilo o vpisu
- potrdilo o premoženjskem stanju

9. naloga:

a-naloga:

Sporočevalec: **Andreja Anžič (učenka 9. razreda OŠ Logatec)**

Namen: **(Napisala je prošnjo,) da bi obiskala Mestni muzej Idrija./Prošnja za obisk Mestnega muzeja Idrija**

b-naloga:

Prošnja, ki jo je napisala Andreja, ima vse sestavne dele.

DA NE

Andreja je napisala prošnjo zaradi naloge pri izbirnem predmetu.

DA NE

Andreja bo nalogo napisala brez pomoči ravnatelja muzeja.

DA NE

Knjižno gradivo je dobila v muzeju.

DA NE

V vsebini prošnje so napisani samo tisti podatki, ki so potrebni.

DA NE

Andreja je v prošnji vljudna.

DA NE

Za njeno prošnjo je pomembno, da je pisala o tem, kaj trenira.

DA NE

c-naloga:

Po smislu, npr.:

Andreja Anžič

Pod topoli 13

1371 Logatec

Logatec, 22. 4. 2016

Mestni muzej Idrija

Prelovčeva 9

5280 Idrija

PROŠNJA ZA OBISK MESTNEGA MUZEJA IDRJA

Sem Andreja Anžič, učenka 9. razreda OŠ Logatec. Letos končujem osnovno šolo in bom nadaljevala šolanje na srednji zdravstveni šoli v Ljubljani. **Vseh devet let sem bila zelo dobra/odlična učenka.** Obiskovala sem dodatni pouk za slovenščino in biologijo. Udeležila sem se tudi Cankarjevega tekmovanja in tekmovanja iz znanja biologije.

Letos sem se odločila za izbirni predmet klekljanje. Ob praktičnem delu smo dobili nalogo, da vsak razišče del zgodovine čipke v Sloveniji. Pripraviti moram seminarsko nalogo in jo predstaviti sošolcem. V knjižnici sem že našla nekaj knjižnega gradiva, a je vseeno drugače, če si čipko ogledaš sam. **Na spletu sem našla Vaš naslov in upam, da bi lahko z vašo pomočjo opravila to nalogo.**

Prosim Vas, če mi dovolite obisk muzeja, saj bom tako lažje naredila nalogo za izbirni predmet.

Zahvaljujem se Vam za Vaš odgovor in Vas lepo pozdravljam.

Andreja Anžič

Priloge:

- **priporočilo učiteljice izbirnega predmeta**

10. naloga:

a, b, c-naloga:

Po smislu.

KLOPOTEC

Praktičnosporazumevalno, uradovavno, publicistično in strokovno besedilo

1. naloga:

a-naloga:

1. fotografija: **kurentovanje**   2. fotografija: **splavarjenje**   3. fotografija: **ovčarski bal**

b-naloga:

Po smislu, npr.:

DA   **NE**

Obiskal/-a sem kurentovanje na Ptuj, prevzel me je sprevod pustnih šem, saj je bil popestren tudi z maskami iz tujine.

c-naloga:

Po smislu, npr.:

Najraje bi obiskal/-a splavarjenje, ker se mi zdi, da je to že precej izumrl etnografski običaj in še nikoli se nisem peljal/-a s splavom.

2. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

(O obisku etnografske prireditve bi se pogovoril/-a) s turističnim delavcem kraja, kjer bi obiskal/-a prireditev/z učiteljem geografije, preden bi obiskal/-a to prireditev.

b-naloga:

Po smislu, npr.:

DA   **NE**

Pojasnilo: **V različnih situacijah prihajamo v stike z različnimi ljudmi, zato moramo znati pravilno vzpostaviti stike./Z različnimi besedilnimi vrstami širim tudi svojo splošno razgledanost.**

3. naloga:

A Vsa besedila je napisal isti pisec.

Č Vsa besedila so nastala hkrati.

B Vsa besedila so bila objavljena v množičnih medijih.

D Vsa besedila so nastala pri pouku.

Vsa besedila povezuje klopotec.

4. naloga:

a-naloga:

Besedilo A je napisala **Janja** namenjeno je **njeni mami**, govori o **povabilu strica Tineta na postavljanje klopotca**.

b-naloga:

- A nekaj posebnega, o njej se pogovarjamo samo z novinarji ali strokovnjaki.

B čisto vsakdanja, splošna oz. »praktična«.

- **A zanimiva le za Janjino družino.**

B zanimiva za množico ljudi.

c-naloga:

Družbeno razmerje med sporočevalcem in naslovnikom je uradno/neuradno.

č-naloga:

Besedi: mama poljubček

d-naloga:

Po smislu, npr.:

Z družino, znanci, s prijatelji se pogosteje pogovarjam/si dopisujem, ker **imam z njimi vsakodnevne stike/so mi blizu**.

e-naloga:

Na primer:

A Knjižni pogovorni jezik.

Č Sleng.

B Narečje.

D Knjižni zborni jezik.

C Pokrajinski pogovorni jezik.

5. naloga:

(Besedilo je poslala) Potovalna agencija Popotnik.

(Poslal ga je) po e-pošti/elektronski pošti.

(Poslal ga je) Barbari Kos.

Ne, Barbara Kos je morala obrazec tudi izpolniti.

Ker je želela pridobiti udeležence za (enodnevno študijsko) ekskurzijo.

Da bi se prijavila na ekskurzijo (Po poteh klopotev).

(Besedilo je) prijava.

6. naloga:

a-naloga:

Janja je v sporočilu mami zapisala, da se vrne v soboto.

Stric Tone je povabil Janjine starše, da bi mu pomagali postavljati klopotec.

✓ **Barbara Kos, dijakinja iz Maribora, bo 19. septembra 2016 z agencijo Popotnik odpotovala na izlet, ki so ga poimenovali Po poteh klopotev.**

Odločila se je, da ne bo doplačala niti zavarovanja zaradi morebitne odpovedi niti zdravstvenega zavarovanja.

✓ **Če tri dni pred odhodom ne bo prejela obvestila o izletu, se mora oglasiti v agenciji.**

b-naloga:

Janja je v sporočilu mami zapisala, da se vrne **okoli osmih**.

Stric **Tine** je povabil Janjine starše, da bi mu pomagali postavljati klopotec.

Odločila se je, da ne bo doplačala niti zavarovanja zaradi morebitne odpovedi, **zdravstveno zavarovanje pa bo plačala**.

c-naloga:

Obe besedili sta namenjeni točno določenemu posamezniku, torej sta zasebni.

DA **NE**

Obe besedili govorita o zelo splošni temi, o kakršni se pogovarjamo vsak dan.

DA **NE**

V obeh besedilih sta tvorec in naslovnik v enakovrednem družbenem razmerju, saj nihče ni predstavnik ustanove.

DA **NE**

Obe besedili sta subjektivni, saj je tvorec v njiju izrazil svoj čustveni odnos.

DA **NE**

V obeh primerih je oblika besedila natančno določena.

DA **NE**

č-naloga:

Po smislu, npr.:

Na izlet se lahko prijavi tudi ustno/samo pisno, saj **določene podatke Barbara osebno lahko pove uslužbencu/uslužbenki v turistični agenciji**.

d-naloga:

Po smislu, npr.:

Z uslužbenko/uslužbencem v turistični agenciji bi se pogovarjal/-a v slengu/narečju/knjižnem pogovornem jeziku/**zbornem** jeziku, ker bi se pogovarjala/pogovarjali uradno, a ni nujno.

e-naloga:

Po smislu, npr.:

DA NE

S turističnim agentom se lahko pogovarjam le o uradnih stvareh, ki so povezane s poslovalnico (npr. o izletih, plačilu izleta, nastavitvi v hotelu).

7. naloga:**a-naloga:**

DA NE

Naslovnik besedila C: **bralci Dela**

Naslovnik besedila Č: **bralci/uporabniki Slovenskega etnološkega leksikona**

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Pisec besedila C: **Po mojem mnenju je pisec besedila novinar, ki je napisal članek o klopotcih in ga objavil v časopisu Delo.**

Pisec besedila Č: Pisec besedila je strokovnjak/etnograf, saj **je besedilo zelo strokovno in ga je lahko napisal le nekdo, ki se spozna na klopotce.**

c-naloga:

Pisec je predstavil v besedilu

C izdelovanje klopotca.

Č uporabo klopotca.

Č dele, iz katerih je sestavljen klopotec.

C povezanost krajanov zaradi šeg.

C tekmovanje v postavljanju klopotca.

C ljudske šege in navade, povezane s klopotcem.

č-naloga:

Besedilo *Leseno motovilo preganja škorce*

je namenjen samo tistim bralcem, ki jih zanima slovenska ljudska dediščina.

Sestavek *Klopotec* je namenjeno

bralcem ne glede na njihov poklic in izobrazbo, saj piše o splošnih stvareh.

d-naloga:

leseno motovilo

e-naloga:

DA NE

Na primer, tri besede/besedne zveze od:

leseno motovilo, napravica, bistra spoznanja, pubecev, nad vinorodnimi deželicami, razbojnali.

f-naloga:

Beseda pubecev je v besedilu zapisana poševno, ker **je to narečna beseda, ki jo uporabljajo na Štajerskem/ker to ni knjižna beseda in je ne razume vsak bralec.**

g-naloga:

Podobna besedila bi lahko prebral/-a oz. slišal/-a

A v šolskih učbenikih.

D v Gei.

B v poročilih po radiu.

E na forumu Ringaraja.net.

C v športni oddaji po TV.

F v oddaji za vrtilčkarje.

Č v dnevnem časopisu.

8. naloga:

a, b-naloga:

Po smislu.

9. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

Vsem piscem leksikona je skupno to, da so vsi strokovnjaki s področja etnologije.

b-naloga:

A Zgodovina.

Narodopisje.

C Naravoslovje.

Č Obrt.

c-naloga:

etnološki – **tak, ki se nanaša na etnologijo; narodopisen, narodosloven**

č-naloga:

Po smislu, npr.:

DA **NE**

Pojasnilo: **Avtorji so morali izbirati teme, ki so povezane le s področjem etnologije in ne s katerega koli področja.**

10. naloga:

Po smislu, npr.:

DA **NE**

Pojasnilo: **Teh besed nikoli ne uporabljam, ker v naših krajih ni klopotcev, to pa so sestavni deli klopotca/saj to niso besede, ki bi jih uporabljal/-a v pogovoru s prijatelji, sorodniki, učitelji.**

a-naloga:

A V vsakdanjem pogovoru s prijatelji, saj so splošne in imajo zelo veliko različnih pomenov.

B V novinarskih poročilih, saj so čustveno zaznamovane in je zaradi njih besedilo bolj živo in zanimivo.

C V besedilih, ki jih pišejo strokovnjaki za kulturno dediščino, saj z njimi poimenujejo točno določene stvari.

b-naloga:

Take besede so strokovne besede.

11. naloga:

Besedilo C → je natančnejše.

Besedilo Č → je bolj živo.

12. naloga:

Po smislu.

13. naloga: /

a-naloga:

Besedilo A: **opomin zaradi nevrnjene knjige (Slovenija praznuje) v knjižnico**

Besedilo B: **čestitka za osvojeno nagrado na klekljarskem tekmovanju**

Besedilo C: **navodilo/postopek za pripravo dražgoških medenih kruhkov**

Besedilo Č: **poročilo o prazniku narodnih noš v Kamniku**

b-naloga:

C in Č

c-naloga:*Na primer, A besedilo:*

(Besedilo je napisala) Jana Korošec, vodja knjižnice.

(Naslovnik besedila je) Jure Zor.

(Besedilo je nastalo) v Vasi, 18. 4. 2017.

Da mora g. Zor takoj vrniti knjigo (Slovenija praznuje) v knjižnico, saj jo ima doma že več kot en mesec.

č-naloga:

Besedilo	Javno besedilo	Zasebno besedilo	Uradno besedilo	Neuradno besedilo	Subjektivno besedilo	Objektivno besedilo	Namenjeno širši javnosti	Namenjeno ožji javnosti
A		x	x			x		
B		x		x	x			
C	x					x		x
Č	x					x	x	

d-naloga:

Praznik narodnih noš v Kamniku

publicistično besedilo

Dražgoški medeni kruhki

strokovno besedilo

Opomin

uradno besedilo

Čestitka za nagrajeno čipko

praktičnosporazumevalno besedilo**15. naloga:****a-naloga:***Po smislu, npr.:*

A Praktičnosporazumevalno.

C Publicistično.

B Uradno.

 Strokovno. Utemeljitev: **Razloženi so strokovni izrazi iz področja etnologije oz. etnografije.****b-naloga:***Po smislu, npr.:*

Beseda/besedna zveza	Razlaga
kongres	najvišji sestanek strokovne organizacije, združenja, zlasti v državnem ali mednarodnem merilu
razprava	izmenjava mnenj o kaki pomembnejši stvari
duhovna kultura	značilna na področju miselnega ustvarjanja

16. naloga:*Po smislu, npr.:*

Moj najljubši predmet je zgodovina, še posebej pa me zanima arheologija, saj bi rad s pomočjo izkopanin proučeval življenje in kulturo starih narodov.

17. naloga:*Po smislu, npr.:***Dnevi narodnih noš in oblačilne dediščine**

Kamnik, 8. september 2013 – Zaključili so se 43. Dnevi narodnih noš in oblačilne dediščine, ki so v Kamniku potekali od 5. do 8. septembra 2013. Ta etnološko obarvan festival predstavlja pomemben dogodek za Kamnik, saj ga je obiskalo več kot 37.000 ljudi, tradicionalne povorke narodnih noš se je udeležilo približno 2.000 posameznikov v narodnih nošah, na odru pa se je zvrstilo več kot 600 nastopajočih.

Vrhunec Dnevov narodnih noš in oblačilne dediščine vsako leto predstavlja tradicionalna povorka narodnih noš, v kateri se skozi Kamnik sprehodijo folklorne skupine, konjske vprege, predstavniki turističnih društev in posamezniki v narodnih nošah.

Gorenjska narodna noša z znamenito avbo, s svileno nabrano obleko, belo bombažno srajco, obrobljena s čipko, fertahom, pangeljci in vsem drugim je pritegnila še vedno veliko radovednih pogledov. Prireditev je doživela veliko občudovanja in zadovoljstva pri obiskovalcih.

USTVARJALNI IZZIV

a, b-naloga:

Po smislu.

VAJA DELA MOJSTRA (Stavčni členi, odvisniki)

1. naloga: /

2. naloga:

(Besedilo govori) o običaju – kolednikih.

3. naloga:

sabljo in nož/zvezdo in lučko/zvezdo in sabljo/lučko in sabljo/nož in lučko/kredo in zvezdo.

4. naloga:

Po smislu, npr.:

Nekoč so se koledniki takoj po odpetih pesmih skrili za hiši, danes pa se ne skrivajo več, saj so veseli, če jih ljudje – še posebno otroci – vidijo.

5. naloga:

Po smislu, npr.:

Ne, skupine ne pojejo istih pesmi, saj starejši koledniki pojejo narečne pesmi, mlajši koledniki pa v pesmih kakšne besede spremenijo.

6. naloga:

A Enostavnih povedi.

C Priredno zloženih povedi.

B Podredno zloženih povedi.

Č Nobenih, vseh povedi je enako.

7. naloga:

a-naloga:

voščijo   napišemo   se kažejo

b-naloga:

DA   NE

V prvi povedi je osebek koledniki, v 2. povedi ni zapisanega osebk, a je ta »skrit« v glagolu (mi napišemo), v 3. povedi je osebek razlike.

c-naloga:

1. poved: praznike – Kaj?

2. poved: začetnice imen treh kraljev in leto obiska – Kaj?

3. poved: le v besedilih pesmi – V čem?

8. naloga:

Po smislu, npr.:

V povedi imamo p. d. č. (pred leti, po odpetih pesmih), p. d. k (za hišo), p. d. n (hitro), nimamo pa prislovnega določila vzroka, po katerem se vprašamo zakaj.

9. naloga:

povedek: **so namenili**

osebek: **koledniki**

predmet v rodniku: /

prislovno določilo vzroka: **zaradi pomanjkanja**

10. naloga:

V prazničnem času so po vaseh hodili **božični koledniki**.

To so bili **vaški fantje**.

Besedila pesmi kolednic so bila skoraj v vsaki drugačna.

Na Gorenjskem so peli **tudi šestletni otroci**.

11. naloga:

Izpisani predmet	Vprašalnica	Sklon
s svojim očetom	S kom?	orodnik/or./O
ji	Komu?	dajalnik/daj./D
nekaj zanimivosti o kresih	Česa?	rodilnik/rod./R
praktičen namen	Kaj?	tožilnik/tož./T
organizacijo prireditve	Kaj?	tožilnik/tož./T

12. naloga:

V razpadajoči hiši se poleti zbirajo vaški otroci.

V razpadajoči hiši? – Kje se zbirajo?, p. d. k.; poleti – Kdaj se zbirajo?, p. d. č.

Zaradi vzdrževalnih del v letnem času na avtocesti nastajajo zastoji.

Zaradi vzdrževalnih del – Zakaj nastajajo?, p. d. v; v letnem času – Kdaj nastajajo?, p. d. č.; na avtocesti – Kje nastajajo, p. d. kr.

Od nenehnih skrbi je Tinina babica včeraj dobila vročino.

Od nenehnih skrbi – Zakaj je dobila?, p. d. v; včeraj – Kdaj je dobila, p. d. č.

Od Kranja do Ljubljane je Jera brez večjih težav prebrala govorni nastop.

Od Kranja – Od kod je prebrala?, p. d. k.; do Ljubljane – Do kod je prebrala?, p. d. k.; brez večjih težav – Kako je prebrala, p. d. n

13. naloga:

Po smislu, npr.

počitnice (prisl. dol. č.): **Med počitnicami** sem prebral veliko zanimivih knjig.

počitnice (predmet v rod.): Vsako leto se razveselim **počitnic**.

dežela (predmet v tož.): S svojo mlajšo sestrično sem obiskala **deželo**.

dežela (prisl. dol. kr.): Sosed je s težkim srcem prodal hišo **na deželi**.

nevarnost (prisl. dol. vz.): **Zaradi nevarnosti** smo vsi stekli na prosto.

nevarnost (osebek): **Nevarnost** je minila, zato so se vsi vrnili v svoje domove.

14. naloga:

Poved s prilastkovim odvisnikom:

To je tudi običaj, ki so ga ljudje sprejeli.

Poved s časovnim odvisnikom:

Pa še posebno vzdušje je, ko je povsod razsvetljeno.

Poved z načinovnim odvisnikom:

Skupine se razdelijo tako, da lahko s petjem razveselijo čim več ljudi.

15. naloga:

Pred leti so se koledniki po odpetih pesmih hitro skrili za hišo, da jih ljudje niso videli.

Po odvisniku se vprašamo zakaj + povedek glavnega stavka. DA NE

(Po odvisniku se vprašamo čemu + povedek glavnega stavka.)

Odvisnik stoji za glavnim stavkom. DA NE

Ker so koledniki imeli s sabo sekire, sablje in podobno orožje, koledovanje ni vedno potekalo mirno.

1. stavek je odvisni stavek. DA NE

Po njem se sprašujejo z vprašalnico zakaj + s povedkom glavnega stavka in spada med vzročne odvisnike. DA NE

Če sta se srečali dve skupini, je včasih izbruhnil pretep.

Odvisnik je mogoče pretvoriti v stavčni člen. DA NE

(Ob srečanju dveh skupin je včasih izbruhnil pretep.)

Veznik če se lahko pojavi tudi v ostalih odvisnikih. DA NE

(Uporablja se lahko tudi v osebkovem, predmetnem odvisniku.)

16. naloga:

Jeri so povedali, **da** mora naslednje jutro oddati seminarsko nalogo.

Medtem, ko je Polona govorila, so jo najmlajši radovedno opazovali. **(Medtem ko ...)**

Lastovke, **ki** gnezdiyo v sosedovem hlevu, bodo kmalu odletele.

Kaja je zjutraj odšla na izlet, **ne, da** bi o tem povedala svojim staršem. **(... ne da ...)**

Gospoda Bregarja je zanimalo, **koliko** časa bodo še ropotali gradbeni stroji.

Ker se je Eva domov vrnila, **pozno**, so bili njeni domači že zaskrbljeni. **(... vrnila pozno, ...)**

Kljub temu, da je v rokah držala vrečke, je brez težav odprla vhodna vrata. **(Kljub temu da ...)**

Če bo Klemen govoril tako glasno, bo čez nekaj let imel težave s svojim glasom.

17. naloga:

Ker smo se zbudili prepozno, smo šoloobvezni otroci zamudili šolski avtobus.

Zakaj smo zamudili? vzročni odvisnik

Medtem ko je oče popravljalo kolo, je Tim delal referat za geografijo.

Kdaj je delal? časovni odvisnik

Stricu je uspelo sestaviti garderobno omaro, ne da bi prej prebral priložena navodila.

Kako je uspelo sestaviti? načinovni odvisnik

Hišo, ki je bila v lasti Potokarjevih že nekaj let, so morali obnoviti.

Katera hiša? prilastkov odvisnik

Domna je zanimalo, zakaj ga televizija ni povabila na avdicijo.

Kaj je zanimalo? osebkov odvisnik

Kljub temu da je zidar že trikrat popravil steno, oče še vedno ni bil zadovoljen z njo.

Kljub čemu ni bil zadovoljen? dopustni odvisnik

Na morje bomo prispeli v treh urah, če na cesti ne bo prehude gneče.

Pod katerim pogojem bomo prispeli? pogojni odvisnik

Miha se je spraševal, zakaj ima Rok kljub sončnemu vremenu na glavi zimsko kapo.

Kaj se je spraševal? predmetni odvisnik

Kamor je Nik med prireditvijo pogledal, so se ljudje iz srca smejali.

Kje so se smejali? krajevni odvisnik

Petra je na pošto odnesla pismo, da bi ga poslala priporočeno.

Čemu je odnesla? namerni odvisnik

Pri Novakovih niso točno vedeli, kje živijo njihovi znanci.

Česa niso vedeli? predmetni odvisnik

Odkar je oče ponovno v službi, me na trening vozi starejši brat.

Od kdaj vozi? časovni odvisnik

Plezanja po steni se je vsak lotil, tako kot je znal.

Kako se je lotil? načinovni odvisnik

Jure je odlično odigral skladbo, čeprav so nekateri dvomili vanj.

Kljub čemu je odigral? dopustni odvisnik

Kdor je bil poklican, je moral dvigniti roko.

Kdo je moral dvigniti? osebkov odvisnik

Očetov prijatelj, s katerim je v mladosti veliko potoval, se je odselil v Nemčijo.

Kateri (očetov) prijatelj? prilastkov odvisnik

Če se želiš uvrstiti v reprezentanco, moraš vsak dan resno trenirati.

Pod katerim pogojem moraš trenirati? pogojni odvisnik

18. naloga:

Na primer:

(Poved s časovnim odvisnikom): **Ko je Jure tiho stopil v hišo, je pri mizi zagledal babico.**

(Poved z vzročnim odvisnikom): **Ker je Tevž za seboj slišal nenavadne zvoke, je stekel proti domu.**

(Poved z dopustnim odvisnikom): **Čeprav Veronika zelo rada riše portrete, na natečaju ni bila nagrajena./Veronika zelo rada riše portrete, čeprav na natečaju ni bila nagrajena.**

(Poved z namernim odvisnikom): **Sošolec je nenadoma stopil proti Timu, da bi ga presenetil.**

(Poved prilastkovim odvisnikom): **Na drevo, ki je stalo za hišo, smo dali ptičjo hišico.**

(Poved z načinovnim odvisnikom): **Primož je zapeljal čez križišče, ne da bi se pri rumeni luči ustavil.**

(Poved z dopustnim odvisnikom): **Maja je spekla okusno čokoladno torto, čeprav ni imela recepta.**

19. naloga:

Na primer:

Potem ko si je Lea ogledala film, je brez težav zaspala./Lea je brez težav zaspala, potem ko si je ogledala film.

Ker je/bo odpotoval v Bruselj, je gospod Bogataj odpovedal vsa svoja predavanja./Gospod Bogataj je odpovedal vsa svoja predavanja, ker je/bo odpotoval v Bruselj.

Jera mi je pred preizkusom še enkrat pojasnila, kako je zgrajen atom.

(Tam) kjer je igrišče, so se tudi odrasli počutili kot otroci./Tudi odrasli so se počutili kot otroci, kjer je igrišče.

Jure je s starta stekel, kot da je/da bi bil ubežnik.

Kdor je odkrit/odkritega srca, ima vedno okoli sebe veliko prijateljev./Okoli sebe ima vedno veliko prijateljev, kdor je odkrit/odkritega srca.

Nenadoma je Dare začutil v prsih bolečino, ki ga je pekla.

Ker je bilo sojenje pristransko, so se igralci nasprotne ekipe pritožili delegatu tekme./Igralci nasprotne ekipe so se pritožili delegatu tekme, ker je bilo sojenje pristransko.

20. naloga:

Na primer:

Jaka je vedel o stričevem prihodu v Slovenijo.

Kljub Sonjinemu prihodu v hišo skozi stranska vrata jo je Nik opazil.

Zaradi treme pred nastopom jim je mentorica namenila nekaj spodbudnih besed.

Po opravljenem bratovem voziškem izpitu me je peljal do babice v sosednji kraj.

Tina je stekla v hišo vsem povedat zanimivo novico.

Sosed je kupil novo rdeče kolo.

V primeru premalo prijavljenih učencev naslednje leto ne bo izbirnega predmeta retorika.

Prodajalec časopisov je že zgodaj zjutraj v svojem kiosku.

21. naloga:

- *Na trgu smo se obrnili in se po pločniku sprehodili do mestnega parka.*

A S časovnim odvisnikom.   B Z načinovnim odvisnikom.   C Z namernim odvisnikom.

- *Del poti smo hoteli prehoditi, zato smo avto pustili na bližnjem parkirišču.*

A S prilastkovim odvisnikom.   B S krajevnim odvisnikom.   **C Z vzročnim odvisnikom.**

- *Pot je bila tudi za prave pohodnike precej zahtevna, vendar smo zanjo porabili le 2 uri.*

A Z osebkovim odvisnikom.   **B Z dopustnim odvisnikom.**   C S pogojnim odvisnikom.

22. naloga:

Prilastkov odvisnik:

V gozdu, **ki se je razprostiral nad hišo**, je neurje naredilo veliko škode.

Pogojni odvisnik:

Če ne bi dobila nepričakovanih obiskov, bi imela že včeraj popleskano vse stanovanje.

Dopustni odvisnik:

Jan ni izdal svojih prijateljev, **čeprav je poznal vso resnico o nesreči**.

Osebkov odvisnik:

Kdor prekrši pravila šolskega reda, mora pospraviti in očistiti jedilnico.

Časovni odvisnik:

Planinci se niso uspeli pravočasno umakniti, **ko se je sprožil snežni plaz**.

Vzročni odvisnik:

Ker je končno posijalo sonce, so vsi veseli nadaljevali pot proti vrhu.

8. UČNI SKLOP: PO NJIH NAS POZNAJO

UVODNA MOTIVACIJA

Po smislu.

VITEZ SLOVENSKE BESEDE

Pripoved o življenju osebe

1. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

Pregovor pomeni, da se ljudje težko uveljavijo v domači deželi/težko priznajo njihove dosežke.

b-naloga:

Na primer:

Ime: **Špela Lenarčič; Franc Gorenc**

S čim se ukvarja: **Je oblikovalka nakita. Je poveljnik Natovih zračnih sil.**

2. naloga:

a-naloga:

A Ob stotem rojstnem dnevu Borisa Pahorja.

B Ob devetindevetdesetem rojstnem dnevu Borisu Pahorja.

C Ob podelitvi Prešernove nagrade Borisu Pahorju.

Č Ob podelitvi francoskega reda legije časti Borisu Pahorju.

b-naloga:

A Da bi se bralec udeležil praznovanja ob Pahorjevem rojstnem dnevu.

B Da bi bralca obvestil o praznovanju Borisa Pahorja.

C Da bi med bralci opravil anketo o pomenu Borisa Pahorja.

Č Da bi bralcu predstavil življenje Borisa Pahorja in njegovo delo.

c-naloga:

Po smislu, npr.:

Najbolj sem si zapomnil/-a podatek, da mu slovenske oblasti niso bile najbolj naklonjene, saj so mu celo prepovedale vstop v državo. Ta podatek pa sem si najbolj zapomnil/-a zato, ker me je zelo presenetil, saj ne razumem, zakaj je imela oblast tak odnos do njega, ko pa se je vedno boril za Slovence in slovenščino.

3. naloga:

Po smislu, npr.:

1. odstavek: **rojstvo in začetno šolanje v Trstu**

2. odstavek: srednja šola in študij teologije

3. odstavek: ponovno opravljanje mature in vpoklic v italijansko vojsko

4. odstavek: **pridružitvev OF in življenje v koncentracijskem taborišču**

5. odstavek: **nadaljevanje študija na Univerzi v Padovi in diploma, življenje svobodnega umetnika**

6. odstavek: prelomnice v njegovem zasebnem in javnem življenju

7. odstavek: **znamenita dela in spor s slovensko oblastjo vse do osamosvojitve Slovenije**

8. odstavek: **izkazovanje časti z dodeljevanjem nagrad**

4. naloga:

Pisec pripoveduje o enem doživetju iz življenja Borisa Pahorja.

DA NE

Pisec pripoveduje o več dogodkih in doživetjih iz življenja Borisa Pahorja.

DA NE

Vsak odstavek govori o eni značajski ali zunanji značilnosti Borisa Pahorja.

DA NE

Vsak odstavek govori o obdobju iz življenja Borisa Pahorja.

DA NE

Podatki v besedilu so urejeni v časovnem zaporedju.

DA NE

Podatki v besedilu so urejeni od najbolj do najmanj pomembnega.

DA NE

5. naloga:

a-naloga:

Boris Pahor se je rodil **26. avgusta/8. leta 1913** v Trstu. Kot otroka ga je močno zaznamoval požig slovenskega narodnega doma v Trstu **13. julija/7. 1920**, le **nekaj** let zatem pa še prepoved slovenskih šol. Od **1923.** leta je tako nadaljeval šolanje v italijanščini. Potem ko je končal osnovno šolo, se je leta **1930** vpisal na semenišče in na njem čez **pet/5** let maturiral. Leta **1935** se je vpisal na teološko fakulteto.

b-naloga:

O vršilcu/času/kraju/vzroku/načinu dogajanja.

6. naloga:

a-naloga:

- **Leta 1938** je Pahor ugotovil, da študij teologije ni zanj.
- **Takrat** se je znašel pred novo preizkušnjo, saj njegova semeniška matura za vpis na druge študije ni bila veljavna.
- Ostal je v italijanski vojski in **pod fašizmom** v libijski puščavi ponovno maturiral.
- Ko je bil **leta 1941** kot vojaški prevajalec premeščen v taborišče za ujete častnike jugoslovanske vojske ob Gardsko jezero, se je lahko končno vpisal na študij italijanske književnosti na Univerzi v Padovi.
- **Po koncu zdravljenja** se je vrnil v Trst in nadaljeval študij na Univerzi v Padovi.
- Izpita je vendarle opravil in **leta 1947** diplomiral.

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Pisec je za vsak dogodek zapisal tudi čas dogajanja, da vemo, kako so se dogodki časovno odvijali oz. kdaj se je posamezni dogodek sploh zgodil.

7. naloga:

a-naloga:

Glagoli iz odstavka: **so bila, je prišel, se je poročil, se je zaposlil, je izšel**

b-naloga:

Glagoli so v sedanjiku/pretekliku/prihodnjiku, saj besedilo govori o dogodkih, ki pravkar potekajo/ se vedno ponavljajo/so se že zgodili/se še le bodo dogajali.

8. naloga:

a-naloga:

Na primer, trije podatki od:

da se je Pahor rodil v mračnih časih, da še ni bil star sedem let, ko so požgali slovenski narodni dom v Trstu, da se mu je požig slovenskega narodnega doma v Trstu vtisnil globoko v spomin, da je druga grenka izkušnja sledila, ko je končal četrti razred slovenske osnovne šole, da mu je oče e moral najeti učitelja, da ga je vsaj za silo naučil izražanja v knjižni italijanščini, da mu od tedaj, kot pravi sam, v šoli ni šlo najbolje, Ker ni obvladal tujega jezika in ker ni hotel postati »nekdo drug«, se je spremenil v »mesečnika«, ki se je rad potepal.

b-naloga:

- Izpuščeni podatki so stvarni oz. objektivni / **niso stvarni oz. subjektivni**.
- Mogoče jih je / **Ni jih mogoče** preveriti v zgodovinskih listinah.
- V njih pisec predstavlja zunanje dogodke / **osebne izkušnje in mnenja**.
- Zaradi njih je besedilo bolj nepristransko in natančnejše / **bolj živo in privlačno za bralca**.

9. naloga:

- Med študijem **ga je močno pretresel brutalni napad** na slovenskega zborovodjo Lojzeta Bratuža.
- V tem času **je** iz dneva v dan **požiral dela francoskih pisateljev in filozofov**.
- Naslednja leta **so bila zanj prelomna** tako pri javnem delovanju kot v osebem življenju.
- Leta 1959 izide zbirka kratke proze Kres v pristanu, v kateri je zapisan **boleč spomin na goreči Narodni dom**, leta 1967 pa **pretresljivi roman** Nekropola, ki govori o dogajanju v nemškem koncentracijskem taborišču.
- Pahorjeva **izjemna dela** pa v njegovi matični domovini **niso bila deležna pozornosti, kakršno bi si zaslužila**.
- Tako je **še leta 1992**, pri svojih 79 letih, **končno dobil** Prešernovo nagrado in postal tudi v Sloveniji eden **najbolj cenjenih** pisateljev in **najbolj spoštovanih Slovencev**.

10. naloga:

Besedilo je bilo objavljeno v enciklopediji / **časopisu**.

Značilnosti besedila: **besedilo ima uvod, ki se začne z besedo, značilno za objavo v časopisih (včeraj), v besedilo je vključeno tudi osebno mnenje avtorja, besedilo je predolgo, da bi bilo objavljeno v enciklopediji.**

11. naloga:

a-naloga:

1930–35, koprsko semenišče	Na skrivaj bere slovenske knjige.
1936, Gorica	Pretrese ga umor zborovodje Lojzeta Bratuža.
po letu 1936	Zavzemati se začne za pravice slovenščine.
jesen 1943–januar 1944, Trst	Deluje v Osvobodilni fronti.
28. februar 1944, Trst	Nemci ga pošljejo v koncentracijsko taborišče.
leta po vojni (leta 1951)	Vključi se v slovensko kulturno in politično življenje.
1953, Trst	Zaposli se na slovenski šoli kot profesor književnosti.
decembra 2009	Odkloni nagrado, ki mu jo je ponudil tržaški župan.

b-naloga:

5 Prešernova nagrada

6 francoski red legije časti

2 roman Onkraj pekla so ljudje

3 zbirka kratke proze Kres v pristanu

4 roman Nekropola

1 roman Mesto v zalivu

12. naloga (ustno):

Po smislu.

VRHOVI SLOVENSKE KULTURE

Začetki slovenskega knjižnega jezika in njegova zgodovina

1. naloga:

Po smislu, npr.:

Zdi se mi pomembno/ne zdi se mi pomembno, da mladi poznajo znamenite Slovence.

Pomembno je, da tudi mladi poznamo znamenite Slovence, ker s tem kažemo svoj odnos do svojega naroda, jezika in domovine.

2. naloga:

Na primer:

V referatu./Z dramtizacijo./Prek besedil./**S kvizom**.

3. naloga:

Odgovor na vprašanje: **To so Brižinski spomeniki, pomembni pa so zato, ker so to prvi zapisi slovenskega jezika**

a-naloga:

Iz česa so spomeniki narejeni.

Koliko jih je.

✓ **Iz česa spomeniki niso narejeni.**

✓ **Zakaj so za Slovence pomembni.**

Kje in kdaj so nastali.

✓ **Da so zelo znani.**

b-naloga:

DA NE

c-naloga:

Da, spoznal/-a sem jih v šoli, in sicer pri zgodovini in slovenščini.

4. naloga:

a-naloga:

- Besedilo Kulturni in simbolni pomen Brižinskih spomenikov je nastalo ob razstavi tisočletnega kodeksa v NUK-u v času 17. 5.–20. 6. 2004.
- Slovinci so razstavo sprejeli z navdušenjem (in si jo tudi množično ogledali).

b-naloga:

Iz česa so spomeniki narejeni?	(Narejeni so) iz pergamenta.
Koliko jih je?	(To so) tri obredna besedila.
Kje in kdaj so nastali?	Nastali so v Zgornjem Koroškem v dolini reke Mele/Bele ali na bližnjem Lurnskem polju, in sicer med letoma 972 in 1039.
Kdo jih je uporabljal?	(Uporabljali so jih) duhovniki.
Ali so besedila verska ali posvetna?	(Besedila so) verska.

c-naloga:

Brižinski spomeniki so rokopisi, saj jih je pisar napisal **z roko/lastnoročno**. Pri tem je uporabil

pisavo **karolinško minuskulo**, ki je imenovana po enem največjih vladarjev tedanjega časa, Karlu Velikem.

5. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

Besedilo je po mojem mnenju uporabljal **duhovnik, in sicer v cerkvi pri verskih obredih**.

b-naloga:

(Besedilo je) javno.

c-naloga:

(Slovenščina se je uporabljala tudi) pri ustoličevanju koroškega vojvoda.

6. naloga:

Na primer, dve dejstvi od:

So najstarejši ohranjeni zapis katerega koli slovanskega jezika v latinici.

So dokaz, da smo Slovenci zgodaj sprejeli krščanstvo.

Govorijo o zrelosti jezika, v katerem so že takrat oblikovali slogovno in vsebinsko najzahtevnejša besedila.

7. naloga:

a-naloga:

A O Adamovem grehu in njegovih posledicah.

B O grehu piščevega deda in o njegovem trpljenju.

C O tem, da je piščev ded večno živel na Zemlji.

Č O tem, da človek, ki ne greši, ne dočaka starosti.

b-naloga:

Vsebina besedila je **verska**/posvetna.

Besedilo je napisano v vsakdanjem/**privzdignjenem, visokem slogu**.

c-naloga:

Po smislu, npr.:

Ne, besedila sploh nisem razumel/-a, ker je pisava popolnoma drugačna kot danes, prav tako pa mnogih besed danes sploh ne uporabljamo več.

č-naloga:

Na primer:

bi   ded   naš

8. naloga:

Po smislu, npr.:

Dobro je, da Slovenci poznamo pomen Brižinskih spomenikov, ker je v njih prvič zapisan slovenski jezik, kakršen je bil na začetku svojega razvoja in še ni razcepljen na narečja.

9. naloga:

a-naloga:

Najpomembnejše Trubarjevo delo: **Katekizem in Abecednik**

10. naloga:

a-naloga:

Po smislu, npr.:

- z izborom pravih/ustreznih in smiselnih besed
- s pravilnim zapisom besed
- s slogom pisanja

b-naloga: /

c-naloga:

1. odlomek: kateri črkopis uporabiti

2. odlomek: o slovenščini, ki jo govorijo po pokrajinah drugače/o razslojenosti slovenskega jezika (na narečja)

č-naloga:

A V karolinški minuskuli, v kateri so napisani Brižinski spomeniki.

B V nemški gotici, v kateri je napisal svoji prvi dve knjigi Abecednik in Katekizem.

C V latinici, ki so jo tedaj uporabljali v večjem delu »zahodnega sveta«.

Č V glagolici, v kateri so bile zapisane hrvaške knjige iz tega časa.

d-naloga:

Največ težav je imel z zapisovanjem glasov **č, š, ž**, saj vsakega od teh glasov v drugih jezikih zapisujejo z več črkami, kar se je zdelo Trubarju neustrezno (grdo).

e-naloga:

- **Kranjci** – Gorenjci – **Korošci** – **Štajerci** – **Dolenjci** – Italijani – **Bezjaki** – **Krašovci** – Belokranjci – Primorci – Notranjci – Prekmurci – **Istrani** – **Hrvati** – Madžari

Po smislu, npr.:

Trubar je svojo knjigo zapisal v kranjskem, ne pa v koroškem ali kraškem govoru, ker

f-naloga:

Svoje knjige je Trubar namenil

- samo izobraženim bralcem,
- **tudi preprostim bralcem,** **zato je izbral preproste, vsem razumljive besede.**
zato je izbral visoke, le malo ljudem znane besede.

11. naloga:

Odgovor na vprašanje: **Jurij Dalmatin, Biblija**

a-naloga:

deset zapovedi **navodilo/zapoved**

izgon Adama in Eve iz raja **pripoved**

psalmi, Visoka pesem **pesem**

b-naloga:

Po smislu.

c-naloga (ustno):

Po smislu.

12. naloga:

Po smislu.

13. naloga:

Odgovor na vprašanje: **Ilirske province**

a-naloga:

Ustanovljene so bile 14. oktobra 1809.

(Ljubljana je bila) glavno mesto Ilirskih provinc.

(Uveljavili so) načelo enakosti vseh državljanov pred zakonom.

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Ustanovitev prve visoke šole na Slovenskem:

Omogočeno je bilo izobraževanje doma in ni bilo potrebno študentom odhajati v tujino (npr. na Dunaj).

Uvedba pouka v slovenščini v osnovni šoli in na licejih:

Izobraževanje v svojem jeziku pomeni tudi oblikovanje narodne zavesti/slovenščina postane enakopravna drugim jezikom.

14. naloga:

Odgovor na vprašanje: **O Valentinu Vodniku.**

KVIZ

Kakšen bi bil danes naslov knjige Pismenost ali gramatika za prve šole?

T Pismenost za 1. letnik srednje šole.

U Pismenke za 1. letnik srednje šole.

Slovnica za 1. letnik srednje šole.

Z Slovar za 1. letnik srednje šole.

Katere vrste besedilo je Pismenost ali gramatika za prve šole?

M Umetnostno.

N Publicistično.

Strokovno.

P Uradovalno.

V katerih okoliščinah je izšla knjiga Pismenost ali gramatika za prve šole?

B Ljubljana je bila del Habsburške monarhije, v šolah pa se ni učilo slovenščine.

C Ljubljana je bila del Habsburške monarhije, vendar se je v šolah učilo tudi slovenščino.

Č Ljubljana je bila del Ilirskih provinc, v šolah pa se ni učilo slovenščine.

Ljubljana je bila del Ilirskih provinc, ko se je v šolah učilo slovenščino.

Kdaj in kje je bilo objavljeno besedilo Požar?

V Ljubljanskih novicah leta 1789.

O V Pismenosti ali gramatiki za prve šole leta 1789.

P V Ljubljanskih novicah leta 1811.

R V Pismenosti ali gramatiki za prve šole leta 1811.

O čem govori besedilo Požar?

G O požaru, ki je nenadoma izbruhnil v predmestju Krakovo in uničil pol Ljubljane.

H O požaru, ki je nenadoma izbruhnil v ribiškem naselju blizu Ljubljane in uničil polovico plovil.

O požaru, ki je izbruhnil v ljubljanskem predmestju Krakovo in v njem uničil polovico hiš.

J O požaru, ki se je iz ribiškega predmestja razširil po vsej Ljubljani in uničeval lesene strehe.

Katere vrste je besedilo Požar?

Publicistična novica o požaru.

L Uradno poročilo o posledicah požara.

M Umetnostna pripoved o življenju v Ljubljani.

N Strokovni opis predmestja Krakovo.

15. naloga:

Po smislu, npr.:

Ljubljana – V nedeljo ob treh popoldne, ko je bila večina ljudi v cerkvah ali na sprehodu, je v Krakovem, ribiškem predmestju Ljubljane, izbruhnil požar. Gasilci niso mogli preprečiti širjenja požara, saj so se suhe lesene ali slamnate strehe vemale druga za drugo. Ker je pihal veter, se je požar tudi hitro širil. Ogenj je skoraj hkrati zajel dvanajst hiš. Meščanom, prebivalcem in vojakom je komaj uspelo rešiti polovico Krakovega in obvarovati mesto, kamor/proti kateremu je veter nosil goreče deske. Trideset hiš je pogorelo, še devet pa so jih morali odkriti, da so ustavili širjenje požara. Upam, da bodo ljudje odslej strehe prekrivali z opeko in gradili hiše, ki bodo varne pred ognjem/in se odločali za protipožarno gradnjo hiš; drugače bo vsa Ljubljana nenehno ogrožena zaradi nekaj nevarnih hiš.

16. naloga:

Odgovor na vprašanje: **Poezije**

a-naloga:

Po smislu, npr.:

Prebral/-a sem prve tri besede, da sem prepoznal/-a odgovor.

b-naloga: /

c-naloga:

Po smislu, npr.:

Pesem mi sporoča o nesrečnem in nerazumljenem življenju velikega pesnika.

č-naloga:

Apel je najslovitejši starogrški kipar.

Živel je v 4. stoletju pred našim štetjem.

Zanj izvemo pri urah književnosti(, ko preberemo omenjeno pesem).

d-naloga:

Na primer, tri pesniške oblike od:

balada, romanca, sonet, ep, glosa, gazela

Prešeren je pesniške oblike prevzemal iz ljudskih pesmi/iz antične in evropske visoke književnosti.

e-naloga:

Po smislu, npr.:

Prešernove pesmi so namenjene predvsem izobražencem, saj so zahtevne in v večini težko razumljive.

17. naloga:

A V gotici, tako kot prvi slovenski knjigi.

B V karolinški minuskuli kot Brižinski spomeniki.

C V bohoričici kot Dalmatinova Biblija.

Č V gajici, pisavi, ki jo uporabljamo še danes.

18. naloga:

Odgovor na vprašanje: **Pomlad narodov**

a-naloga (ustno):

Po smislu, npr.:

- Pomlad narodov je narodnoprebudno gibanje, ki se je po letu 1848 razširilo po Evropi, in je spodbudilo nastanek slovenskega političnega programa Zedinjena Slovenija.
- Prvi program Zedinjene Slovenije oblikuje Matija Majar Ziljski. Napisan je bil na letaku z naslovom

Kaj Slovenci terjamo? Janez Bleiweis je bil določen, da predstavi program Zedinjene Slovenije nadvojvodu Janezu. Glavne tri zahteve so bile: ustanovitev Slovenije oz. združitve vseh slovenskih dežel, priznanje slovenščine ter nasprotovanje vključitvi v Nemčijo. Nato so napisali tri glavne zahteve in podpisano peticijo predložili avstrijskemu parlamentu. Vendar je bil ta program preveč oddaljen kmečkemu prebivalstvu in meščanstvu, prav tako nihče ni poskrbel za organizirano vojaško silo, slovenski politični voditelji pa so bili neenotni.

- V programu Zedinjena Slovenija so Slovenci zahtevali da je slovenščina v uradni rabi enakovredna drugim jezikom.

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Ena od zahtev v političnem programu je bila tudi zahteva po združitvi vseh Slovencev v eni državi. Takrat so se začela tudi prizadevanja za enoten slovenski knjižni jezik.

c-naloga:

Po smislu, npr.:

Kdaj uporabljam slovenski knjižni jezik?	Zakaj ga v tem položaju uporabljam?
pri govornem nastopu, ko pišem različna besedila, pri pogovoru s starši, znanci, učitelji	Ker je govorni nastop vnaprej pripravljeno besedilo, ga moram povedati v knjižnem zbornem jeziku. Ker se pogovarjam v neuradnem položaju, pa lahko uporabljam knjižni pogovorni jezik.

19. naloga:

Prešernov zapis besede   Današnji zapis besede

sim

sem

serce

srce

20. naloga (ustno):

- slovníčna pravila, pregled slovenske literature, v knjigo pas je vključil tudi nekaj vsebin, ki so bile pisane v cirilici in glagolici ter namenjene Slovincem
- v slovarju so prevedene nemške besede v slovenščino
- v slovarju so prevedene slovenske besede v nemščino
- v njem so zapisana pravila o pisavi, rabi črk in ločil, pisanju skupaj ali narazen, deljenju besed ...

21. naloga:

Po smislu.

22. naloga:

Čas	Besedilo	Pisec	Naslovnik	Vrsta besedila	Pisava
972–1037	<i>Brižinski spomeniki</i>	duhovnik	preprosti ljudje	<i>obredno besedilo</i>	karolinška minuskula
1550	Katekizem, Abecednik	Primož Trubar	preprosti ljudje	versko besedilo, abecednik	<i>gotica</i>
1555	<i>Evangelij sv. Matevža</i>	Primož Trubar	<i>vsi Slovenci, tudi preprosti ljudje</i>	evangelij	bohoričica
1584	Biblija	<i>Jurij Dalmatin</i>	vsi Slovenci, tudi preprosti ljudje	svetopisemske zgodbe, pesmi, navodilo/zapoved ...	<i>bohoričica</i>

1584	<i>Zimske urice proste</i>	Adam Bohorič	vs i Slovenci, tudi preprosti ljudje	<i>strokovno besedilo</i>	bohoričica
1811	Pismenost ali gramatika za prve šole	<i>Valentin Vodnik</i>	<i>učenci prvih razredov</i>	strokovno besedilo	bohoričica
1797–1800	Lublanske novice	<i>Valentin Vodnik</i>	<i>bralci časopisa</i>	publicistično besedilo	bohoričica
1846 (1847)	<i>Poezije</i>	France Prešeren	izobraženci	<i>umetnostno besedilo</i>	gajica

V DELIH SVOJIH ŽIVEL SAM BOŠ VEČNO

Sožalje

1. naloga:

a-naloga (ustno):

Po smislu.

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Po smislu, npr.:

DA   **NE**

Za človekom ostane samo tisto, kar je ustvaril za časa življenja, in sicer njegovi potomci, njegove stvaritve, spomin nanj.

2. naloga:

a-naloga:

1. besedilo: **v svojih pesmih bo za nas živel naprej.**

2. besedilo: **v svojih pesmih bo vedno z menoj.**

b-naloga:

Besedili sta nastali **ob Andrejevi smrti/smrti pesnika Andreja**. Obe sta namenjeni **Andrejevi ženi/ženi pokojnega (Andreja)/soprogu**. Prvo ji je napisal (**urednik**) **Gašper Kolar**, ki je **dolgoletno sodeloval z njenim možem/z umrlim skupaj delal**, drugo pa ji je poslala **njena prijateljica Ana**, ki je **prijateljevala s pokojnim/bila Andrejeva prijateljica**.

c-naloga:

A Da bi naslovnika obvestila o dogodku.   **Da bi naslovniku izrazila svoje sočutje.**

B Da bi naslovniku predstavila svoje mnenje.   **Č Da bi jima naslovnik sporočil svoje občutke.**

3. naloga:

osmrtnica/ocena/pripoved o življenju/**sožalje**/opis življenja

4. naloga:

1. besedilo: **Vam izrekamo iskreno sožalje**

2. besedilo: **Vem, koliko ti je pomenil, in težko najdem besede, s katerimi bi ti izrekla sožalje ob smrti moža.**

5. naloga:

	Vrsta besedila (uradno, neuradno)	Dve značilnosti
Urednikovo besedilo	uradno	spoštljiv nagovor, vikanje, podpis z imenom in priimkom ter funkcijo
Anino besedilo	neuradno	prijateljski nagovor, tikanje, podpis le z imenom, osebno sožalje

6. naloga:

Po smislu, npr.:

Urednik: **Verjetno je zaradi odsotnosti napisal pisno sožalje.**

Prijateljica: **Prijateljica je zaradi osebne prizadetosti ob smrti prijatelja to lažje izrazila pisno.**

7. naloga:**a-naloga:**

sočustvujem (s tabo) – podpiram (te) – **žalujem (s tabo)** – opravičujem se (ti) – **žalostim se (s tabo)** – žalim (te) – stojim (ti) ob strani – stopim (ti) ob bok

b-naloga:

- svojemu vrstniku: **Sočustvujem s teboj.**
- učiteljici: **Iskreno sožalje.**

8. naloga:

Po smislu.

USTVARJALNI IZZIV

Po smislu.

